

بررسی اسناد بالادستی و قوانین و مقررات مرتبط با تولید برق با استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر در ایران

اعظم قزلباش¹

دانشجوی دکتری علوم اقتصادی دانشگاه

فردوسی مشهد

محمود هوشمند²

استاد گروه اقتصاد دانشگاه فردوسی مشهد

سید مهدی نعمتی خیرآبادی³

دانشجوی دکتری اقتصاد دانشگاه عدالت

تاریخ پذیرش 1393/1/31

تاریخ دریافت 1392/6/16

چکیده

در این مقاله پس از بررسی کلیه اسناد بالادستی، قوانین و آیین نامه‌های موجود در زمینه صنعت برق، با تأکید بر حوزه تجدیدپذیرها و حمایت‌های مربوطه، بستر حقوقی برای تطابق و اجرای مشوق‌های برتر، مورد بررسی قرار گرفت. در نتیجه آن قوانین مناسب، قوانینی که نیاز به اصلاح دارند و قوانین جدیدی که باید تدوین شود، شناسایی شد. همچنین نتایج به دست آمده حاکی از آن است که در زمینه حمایت از تولید برق توسط بخش خصوصی در 3 سیاست کلی، 17 قانون، 9 آئین نامه و 3 دستورالعمل موارد مرتبطی وجود دارد که به تفصیل مورد بحث قرار گرفته است. برداشت نهایی از تحقیق، زمینه را برای پیشنهاد حذف، تدوین، تنفیذ، تمدید و اصلاح قوانین، آئین نامه‌ها و دستورالعمل‌ها فراهم خواهد نمود.

کلیدواژه‌ها: انرژی‌های تجدیدپذیر، تولید برق، بخش خصوصی، قوانین و مقررات.

طبقه بندی JEL: L94, Q42

1- نویسنده مسئول: a.ghezelbash@stu-mail.um.ac.ir

2- m-hoshmand@um.ac.ir

3- Mahdi.Nemati@gmail.com

1. مقدمه

صنعت برق به خاطر نقش زیربنایی و وابستگی زیادی که به کلیه عوامل موثر در رشد اقتصادی و رفاه اجتماعی دارد، صنعتی پویاست و وابستگی ادامه حیات بشری به این نوع انرژی ارزشمند و نقش آن در راه‌اندازی چرخ‌های صنعت و سیستم‌های مورد نیاز جامعه، روشن و مبرهن است. امروزه با استفاده از روش‌های تولید مناسب و بالا بردن بازدهی سیستم‌های برق تجدیدپذیر و کاستن هزینه‌های تولید و نیز افزایش قیمت سوخت‌های فسیلی، این سیستم‌ها توانستند هر چه بیشتر جایگاه خود را در بین دیگر صور تامین انرژی در دنیا بگشایند؛ اما به علت بالا بودن بهای تمام شده برق تولیدی از منابع تجدیدپذیر، این منابع در رقابت با سوخت‌های فسیلی دچار مشکل می‌شوند و این مهم باعث کاهش انگیزه ورود سرمایه‌گذاران به این بخش می‌شود. به همین دلیل باید راهکارهایی برای کاهش قیمت تمام‌شده، در این روش‌های تولید در نظر گرفته شود. از این رو لزوم حمایت دولت از سرمایه‌گذاری‌های بخش خصوصی در این صنعت مطرح می‌شود تا با ارائه مشوق‌ها و تسهیلاتی مناسب، انرژی‌های تجدیدپذیر توان رقابت با سوخت‌های فسیلی را پیدا کنند. در این تحقیق، با مروری بر کلیه قوانین و مقررات، اسناد بالادستی و سیاست‌های کلی کشور، آئین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های اجرایی که در زمینه تولید برق تدوین شده است و سپس موادی را که می‌توان با استفاده از آن‌ها به تشویق و حمایت تولید برق از انرژی‌های تجدیدپذیر پرداخت، مورد بررسی قرار گرفته است.

ساختار مقاله بدین گونه است که در بخش 2، ادبیات موضوع، بخش 3 مطالعات تجربی، بخش 4 قوانین و مقررات مرتبط با تولید برق، بخش 5 جمع‌بندی و نتیجه‌گیری و پیشنهادات ارائه شده است.

2. ادبیات موضوع

2-1. ابزارهای تنظیمی (چارچوب قانونی) در سیاست انرژی

روشی که برای تنظیم و اجرای قوانین و سیاست انرژی مورد استفاده قرار می‌گیرد، در کشورهای مختلف بسیار متفاوت است و بر اساس سیاست اقتصادی، ساختار نهادی، عادات مردم و ساختار بخش انرژی کشورها تعیین می‌گردد. قوانین و سیاست انرژی و روش‌های آن با توجه به

درجه دخالت دولت در اقتصاد مبتنی بر بازار تعیین می‌گردد. در سیاست ملی انرژی، اهداف مختلفی مورد توجه قرار می‌گیرد که تنظیم امنیت عرضه انرژی، استفاده کارآمد و عقلایی انرژی، تسهیل رقابت و کاهش پیامدهای ضدرقابتی انحصارات طبیعی، حمایت از مصرف‌کننده، حفاظت از محیط زیست و حداقل‌سازی هزینه، از آن جمله است. طیف گسترده‌ای از ابزارهای تنظیمی به منظور تضمین سازگاری با سیاست دولت به کار گرفته می‌شوند که عبارتند از:

- مشارکت مستقیم دولت

- تنظیمات قانونی

- اعطای مجوز

- سیستم‌های مذاکره و توافق

- ابزارهای اقتصادی نظیر مالیات، یارانه و ضمانت‌نامه

بنابراین در یک قانون انرژی، هدف، به‌کارگیری ترکیب و تلفیقی از این ابزارها است. لذا قبل از تدوین قانون قوانین انرژی (مانند قانون صرفه‌جویی انرژی، قانون برق و...)، لازم است دولت به نقش تنظیمی خود توجه نماید و نقش دولت در رابطه با همکاری بین صنعت و دولت و پیوند نزدیک با بازیگران بخش انرژی که خدمات توزیعی انجام می‌دهند، به روشنی بیان گردد. هر سیستم تنظیمی خوب، مبتنی بر قواعد و رویه‌های روشن بوده و در دسترس کسانی قرار می‌گیرد که آن‌ها را متأثر می‌سازد (Armoodli, 2010) می‌توان گفت مشوق‌های تنظیمی سیاست‌هایی هستند که در قالب وضع قوانین و مقررات؛ افراد، بنگاه‌ها و مؤسسات خصوصی و دولتی به ارائه رفتاری خاص یا عدم ارتکاب برخی از اقدامات ملزم می‌کنند. این سیاست‌ها عموماً در شرایطی قابل اعمال هستند که رفتار مورد نظر قابل تعریف و تخطی از آن قابل تشخیص، پیگیری و تنبیه باشد (Nasiri and Kahrobaeianr. 2003)

2-2. آماده سازی فرآیند حقوقی حمایت از سرمایه‌گذاری در بخش انرژی‌های تجدیدپذیر
به‌طور کلی جهت فراهم نمودن بستر اجرایی مشوق‌های مورد بررسی، می‌توان آن‌ها را به دو دسته کلی تقسیم نمود:

الف) مشوق‌هایی که عمدتاً سیاست‌های تنظیمی هستند یا به‌صورت کلی بر فضای عمومی سرمایه‌گذاری در این بخش اثرگذار هستند و یا به‌طور کلی مبتنی بر مبادله وجه نقد نباشند که

عبارتند از:

1. تعیین سهم انرژی‌های نو از سبد انرژی کشور
2. اهداف و جداول زمانی
3. کمک به معافیت مالیاتی در تولید
4. مساعدت مالیاتی سرمایه‌گذاری
5. استهلاك شتابان
6. سایر معافیت‌های مالیاتی
7. برگزاری مناقصات عمومی.

ب) سایر مشوق‌ها که به نوعی تسهیلات مالی محسوب می‌شوند یا می‌توانند منبعی برای تسهیلات باشند و مبتنی بر دریافت و پرداخت (مبادله وجه نقد) هستند:

1. تعرفه‌های اشتراک
2. وام کم بهره و بدون بهره
3. ضمانت وام
4. خرید برق مازاد بر مصرف از تولیدکننده
5. مالیات بر انتشار آلودگی
6. سیستم گواهی‌نامه‌های سبز
7. پرداخت‌های بلاعوض

به دلیل پراکندگی حمایت‌ها و مشوق‌های قانونی از تولید برق توسط بخش خصوصی به ویژه از انرژی‌های تجدیدپذیر و متولی نبودن وزارت نیرو در اعمال بسیاری از این مشوق‌ها و مشکلات مالی صنعت برق پیشنهاد می‌شود، دسته اول مشوق‌ها مطابق با نتایج حاصل از رویکرد حقوقی در قوانین مربوطه لحاظ گردد و در رابطه با دسته دوم، پیشنهاد می‌شود ضمن در نظر گرفتن موارد مطروحه در رویکرد حقوقی برای تثبیت، اصلاح یا تدوین قوانین، صندوق حمایت از تولید برق توسط بخش خصوصی به ویژه با استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر تشکیل شود. هدف از تشکیل این صندوق، تجمع منابع مالی استخراج شده از قوانین و تسهیلات مالی به صورت متمرکز می‌باشد، تا حمایت از بخش خصوصی در تولید برق به خصوص از منابع تجدیدپذیر به صورت متمرکز، تسهیل گردد و برنامه‌ریزی برای دستیابی به اهداف و جداول زمانی و تنوع بخشی به سبد

انرژی کشور فراهم شود.

3. مطالعات تجربی

3-1. مشوق‌های کاربردی رایج در دنیا

در صورتی که بخواهیم سهم بیشتری از ترکیبات انرژی را به تجدیدپذیرها اختصاص دهیم، نیازمند مشوق‌هایی هستیم که موجب تغییرات سیستم انرژی شوند. مشوق‌هایی که دولت برای حمایت از این نوع انرژی استفاده می‌کند، موجب شتاب بخشیدن به استفاده از تکنولوژی‌های تجدیدپذیر می‌شود. حداقل 95 کشور در دنیا از مشوق‌های مختلف برای حمایت از تولید برق تجدیدپذیر استفاده می‌کنند، که بیش از نیمی از آن‌ها شامل کشورهای در حال توسعه و یا اقتصادهای نوظهور می‌باشند. این مشوق‌ها، معمول‌ترین شکل حمایت از تجدیدپذیرها هستند. با در نظر گرفتن اهداف سیاست‌گذاری برای انرژی‌های تجدیدپذیر و هم‌چنین انواع مشوق‌های به کاررفته برای توسعه کاربرد آن‌ها در دنیا و نیز مشوق‌های بومی، اتخاذ استراتژی مناسب در جهت نیل به توسعه پایدار در زمینه انرژی برای ایران نیز مطرح می‌شود. ایران می‌تواند با استفاده از تجربیات دیگر کشورها در قالب شرایط زیست محیطی و چارچوب قانونی خود به ارائه بسته‌های حمایتی برای توسعه کاربرد انرژی‌های تجدیدپذیر بپردازد.

جدول (1): تعریف و وضعیت برخی مشوق‌ها در دنیا

نام فارسی	کشور	نام لاتین	توضیح مشوق‌ها
وام‌های بدون بهره برای خرید تجهیزات	انگلستان	Interest Free Loan	سازمان‌های دولتی به منظور خرید تجهیزات، وام‌های بدون بهره به سرمایه‌گذاران پرداخت می‌نمایند.
کمک هزینه توسعه انرژی در نواحی غیرشهری	امریکا	Grants USAD-Rural Energy for America Program (REAP)	فراهم آوردن کمک‌های مالی برای تولیدکنندگان محصولات کشاورزی و تجارت‌های کوچک روستایی به منظور سرمایه‌گذاری در تولید انرژی تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی، کنگره برای این برنامه بودجه‌های در نظر گرفته است و ممکن است بودجه احتیاطی نیز تعیین شود.

<p>دولت اقدام به برگزاری مناقصات تأسیس نیروگاه‌های انرژی تجدیدپذیر با تضمین خرید برق آن‌ها می‌نماید. در این حالت، پیشنهاد شرکت‌کنندگان می‌تواند تولید حداکثر برق با قیمت ثابت تعیین شده و با حداقل قیمت درخواستی برای تولید مقدار ثابت برق باشد.</p>	<p>Public Tenders</p>	<p>انگلیس (سیاست NFFO)، چین (Concession)، برزیل، اروگوئه و فیلیپین</p>	<p>برگزاری مناقصات عمومی</p>
<p>روش مالیات‌گیری است که در آن نرخ استهلاک ماشین‌آلات کارخانه‌های تولید برق از انرژی‌های تجدیدپذیر در سال‌های اولیه نسبت به سال‌های بعدی بیشتر است، لذا مالیات پرداختی بابت آن‌ها در سال‌های اولیه کمتر و در سال‌های بعدی بیشتر می‌گردد. این نوع مالیات‌گیری به سرمایه‌گذار اجازه می‌دهد که در سال‌های اولیه فعالیت خود سودآوری بیشتری داشته باشد.</p>	<p>Accelerated Depreciation</p>	<p>هند (باد و فتوولتائیک)، هلند، امریکا</p>	<p>استهلاک سریع</p>
<p>اکثر این سهم تعیین شده در بازه زمانی 5 تا 20 درصد با چشم‌انداز سال‌های 2012، 2012، 2020، 2025 پیش‌بینی و مقرر شده است.</p>	<p>Renewable Portfolio Standards</p>	<p>ژاپن، امریکا، اتحادیه اروپا، ایتالیا، چین، فیلیپین، لهستان، رومانی، سوئد و انگلیس</p>	<p>تعیین سهم انرژی‌های نو از سید انرژی</p>
<p>در این سیستم تولید کننده و یا واردکننده برق مجبور است ثابت کند که سهم مشخصی از انرژی برق تولید و یا وارد شده توسط ویرال از انرژی‌های تجدیدپذیر به‌دست آمده‌اند، از یک طرف تولیدکننده می‌تواند این تعهد را با استفاده از تولید انرژی‌های پاک و از طرف دیگر، می‌تواند با خرید انرژی‌های پاک معمولاً در عوض «گواهینامه‌های قابل مبادله سبز» انجام می‌پذیرد، این گواهینامه توسط متولی انرژی‌های تجدیدپذیر در هر کشور منتشر می‌شود. این گواهینامه‌های قابل مبادله، نشان‌دهنده میزان مشخصی تولید برق توسط انرژی‌های تجدیدپذیر است و می‌تواند بدون هیچ تضمین قیمتی در بازار فروخته شود.</p>	<p>Quota System (Certifiates)</p>	<p>ایتالیا</p>	<p>سیستم سهمیه (گواهینامه‌ها)</p>

سیستم سهمیه (معافیت‌های مالیاتی)	انگلستان	Quota System (Tax Exemption)	اگر برق با استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر تولید شود، تولیدکنندگانی که این برق را به منظور مبادله آن در بازار تولید می‌کنند، از بعضی معافیت‌های مالیاتی برخوردار می‌شوند. به عنوان مثال تمامی تولیدکنندگان در انگلستان باید مالیاتی را بابت رسیدن به هدف دولت برای کاهش گازهای گلخانه‌ای بپردازند، اما تولیدکنندگان برق از انرژی‌های تجدیدپذیر از این مالیات معاف هستند.
خرید برق مازاد بر مصرف از تولیدکننده	43 ایالت آمریکا، تایلند و تانزانیا	Net Metering	فرآیندی که در آن مصرف‌کنندگان برق تجدیدپذیر مازاد برق تولیدی خود را به شبکه برق تزریق کرده و این میزان اندازه‌گیری شده و از آن‌ها خریداری می‌شود.
مالیات بر انتشار آلودگی	دانمارک	Emission Taxes	درونی کردن هزینه‌های انتشار آلودگی در قیمت انرژی (اساساً) تولیدکنندگان را مجبور می‌کند که خسارات وارده به اجتماع را به دلیل فعالیت‌های تولیدی با دادن مالیات جبران کنند). در اینجا به دلیل اینکه آلودگی سوخت‌های فسیلی بالا است، تولیدکننده به سمت استفاده از تجدیدپذیرها تشویق می‌شود.
بخشودگی مالیات بر درآمد	هند (باد)	Income Tax Holidays	در یک دوره‌های خاص از تولید، مالیات بر درآمد قطع می‌شود، مثلاً به مدت 1 سال.
اوراق قرضه حفاظت از انرژی پاک	امریکا	Qualified Energy Conservation Bonds	منتشرکنندگان واجد شرایط اوراق قرضه حفاظت از انرژی مطلوب عبارتند از: دولت ایالتی، دولت‌های محلی و حداقل 70 درصد از منابع تخصیص یافته ایالتی باید برای اهداف دولتی (سرمایه‌گذاری در پروژه‌های دولتی) مورد استفاده قرار گیرند و باقی آن برای سرمایه‌گذاری در پروژه‌های خصوصی خواهد بود. این مشوق برخلاف مشوق قبل، مشمول فرآیند درخواست و تصویب وزارت خزانه‌داری آمریکا نیستند

ماخذ: "201 renewable energy data book"

4- بررسی قوانین و مقررات مرتبط با تولید برق

4-1. اصل 44 قانون اساسی

اصل 44 قانون اساسی، نظام اقتصادی جمهوری اسلامی را بر سه پایه بخش دولتی، خصوصی و تعاونی استوار نموده است. بخش دولتی شامل کلیه صنایع بزرگ، صنایع مادر، بازرگانی خارجی، معادن بزرگ، بانکداری، بیمه، تأمین نیرو، سدها و شبکه‌های آب‌رسانی، رادیو، تلویزیون، پست و

تلگراف و تلفن، هواپیمایی، کشتیرانی، راه و راه آهن و مانند این‌هاست که به صورت مالکیت عمومی و در اختیار دولت است.

در واقع در این اصل تأکید شده که بنیان اقتصاد ایران، دولتی است و فعالیت بخش خصوصی به عنوان مکمل و پایین دست پذیرفته می‌شود. مقام معظم رهبری در خرداد سال 1384 طی ابلاغی‌های در این اصل تجدید نظر کردند و فعالیت بخش خصوصی را در بخش‌های بالادستی و بنیانی اقتصاد، مجاز شمردند.

بنابراین، فعالیت‌های مرتبط با بخش نیرو به جز شبکه‌های اصلی انتقال برق که جزء گروه سه و منحصر در اختیار دولت است در گروه دو قرار می‌گیرد و باید 80 درصد آن در دست بخش خصوصی باشد و لذا دولت در راستای اجرای این قانون باید باز هر گونه تولید برق با استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر توسط بخش خصوصی حکایت و امتیازات مطرح برای دولت در این زمینه را برای بخش خصوصی نیز در نظر بگیرد.

2-4. سیاست‌های کلی کشور در بخش انرژی مصوب سال 1379

دو ماده از بند ب سیاست‌های کلی نظام جمهوری اسلامی ایران در مورد «انرژی» مصوب مورخ 1377/10/23 که در تاریخ 1379/11/3 توسط رهبری تأیید و طی شماره 76230/1 مورخ 1379/11/3 دفتر معظم له ابلاغ گردیده است عبارتند از:

ایجاد تنوع در منابع انرژی و استفاده از آن با رعایت مسائل زیست‌محیطی و تلاش برای افزایش سهم انرژی‌های تجدیدپذیر با اولویت انرژی‌های آبی.

تلاش برای کسب فن آوری و دانش فنی انرژی‌های نو و ایجاد نیروگاه‌ها از قبیل بادی و خورشیدی و پیل‌های سوختی و زمین گرمایی

بنابراین حمایت از توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر با سیاست‌های کلی کشور در بخش انرژی کاملاً سازگار است. به خصوص مشوق تعیین سهم انرژی‌های تجدیدپذیر از سبد انرژی کشور، تعیین اهداف و جداول زمانی در قالب سیاست‌های تنظیمی می‌تواند گامی در جهت اجرای ماده اول این بند باشد. مشوق تأمین مالی R&D نیز می‌تواند از مصداق‌های ماده دوم قرار گیرد.

3-4. قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی - اجتماعی کشور

ماده 65: به دولت اجازه داده می‌شود در تنظیم لوایح بودجه سالانه، پرداخت بخشی از اعتبارات طرح‌های عمرانی انتفاعی را در قالب تسهیلات و کمک‌های مالی و فنی، توسط بانک‌های تخصصی و توسع‌های از طریق وجوه اداره شده یا دیگر روش‌های مرسوم در نظام بانکی، منظور کند. وجوه برگشت شده طرح‌های انتفاعی، موضوع ماده (32) قانون برنامه و بودجه مصوب 1351 نیز با سازوکار فوق به سایر طرح‌های انتفاعی اختصاص می‌یابد.

ماده 67: به وزارتخانه‌های صنایع، معادن و فلزات، نیرو و نفت اجازه داده می‌شود، حسب مورد به منظور سرمایه‌گذاری‌های مولد و اعطای کمک‌های مالی و فن‌آوری برای ارتقاء سطح طراحی، مهندسی ساخت تجهیزات، نمونه‌سازی ماشین‌آلات، مطالعات و عملیات اکتشافی و معدنی به طرح‌های مورد تأیید در بخش ذی‌ربط از محل بودجه عمومی در قالب وجوه اداره شده نزد بانک‌ها نسبت به تأمین تسهیلات اعتباری اقدام کرده و مابه‌التفاوت نرخ سود تسهیلات مذکور را پرداخت کنند. میزان وجوه اداره شده مذکور شامل اعتبار مربوط به پرداخت مابه‌التفاوت نرخ سود در قانون بودجه هر سال تعیین می‌گردد.

لذا طبق ماده 65 و 67 امکان استفاده از کمک‌های حمایتی تحت عنوان تسهیلات وجوه اداره شده دولت نزد بانک‌ها فراهم شد. این منابع می‌تواند در قالب مشوق‌های تأمین مالی به صورت وام‌های کم بهره، بدون بهره و کمک بلاعوض به تولید کنندگان برق از انرژی تجدیدپذیر و نیز سازندگان تجهیزات آن‌ها در جهت حمایت از ساخت داخل تعلق گیرد. این مواد در ماده 12 ق. ب. چ نیز تنفیذ گردید.

ماده 104: در این ماده، به منظور حفاظت از محیط زیست و بهره‌گیری پایدار از منابع طبیعی کشور، اجرای 7 بند الزامی است، از جمله:

بند ج - به منظور کاهش عوامل آلوده‌کننده محیط زیست، بالاخص در مورد منابع طبیعی و منابع آب کشور، واحدهای تولیدی موظفند برای تطبیق مشخصات فنی خود با ضوابط محیط زیست و کاهش آلودگی‌ها اقدام کنند. هزینه‌های انجام شده در این مورد به عنوان هزینه‌های قابل قبول واحدها منظور می‌گردد.

همان‌طور که ملاحظه می‌گردد بند ج ماده 104 قانون برنامه سوم با مشوق مالیات بر انتشار آلودگی مطابقت دارد. ضمناً بخشی از کمک‌ها و جریمه‌های فوق می‌تواند به عنوان منابع مالی

جهت حمایت از توسعه منابع انرژی تجدیدپذیر مورد استفاده قرار گیرد.

ماده 122: در بند ب این ماده مقرر گردیده است: وزارت نیرو مجاز است بنا به تقاضای بخش خصوصی یا تعاونی رأساً یا با مشارکت خارجی که دارای توان مالی کافی بوده و تقاضای آن‌ها دارای توجیه فنی، اقتصادی و زیست محیطی باشد، مجوز لازم برای احداث نیروگاه و تولید برق، صادر کند و شرایط، از جمله تسهیلات مربوط به تبدیل درآمد شرکت‌های مزبور به ارز و تضمین خرید برق این‌گونه واحدها را مشخص و اعلام کند.

بند ب ماده 122 برنامه سوم، مجوز قانونی وزارت نیرو برای فراهم کردن شرایط سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و تعاونی در زمینه احداث نیروگاه و تولید برق، سرآغاز فعالیت‌هایی در قلمرو توسعه نیروگاه‌های حرارتی با جلب منابع غیر دولتی به شمار می‌رود. بند ج این ماده نیز همان مشوق خرید تضمینی برق می‌باشد که در حال حاضر در وزارت نیرو اجرا می‌شود

آئین نامه اجرایی بند ج ماده 104 قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی - اجتماعی کشور
آئین نامه اجرایی بند (ج) ماده (104) تنقیدی قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در تاریخ 1384/4/8 و در قالب 17 ماده به تصویب رسید. برخی از موارد مهم آن به شرح زیر است:

ماده 3: کلیه واحدهایی که خروج آن‌ها آلودگی بیش از حد ضوابط، معیارها و استانداردهای زیست محیطی دارند، همچنین واحدهایی که فعالیت آن‌ها باعث تخریب محیط زیست می‌شوند، موظفند پس از اخطار سازمان و تعیین مهلت، اقدامات لازم را در جهت کاهش یا رفع آلودگی و تخریب به عمل آورند. هزینه‌های انجام شده از نظر مالیاتی قابل قبول خواهد بود.

تبصره: هزینه‌های قابل قبول به کلیه هزینه‌هایی گفته می‌شود که به تشخیص سازمان در راستای کاهش آلودگی واحد انجام شده باشد، از قبیل ایجاد تصفیه‌خانه، نصب فیلتر، اصلاح فرآیند تولید به فرآیند پاک.

بنابراین می‌توان گفت، تفاوت هزینه انجام شده در نیروگاه‌های تجدیدپذیر و سایر نیروگاه‌ها، هزینه قابل قبول مالیاتی تلقی می‌گردد.

ماده 4: واحدهایی که در مهلت تعیین شده از انجام تکالیف مذکور در ماده (3) این آئین نامه خودداری کرده باشند، پس از پایان مهلت باید جریمه خسارات وارده به محیط زیست را مطابق

این آیین نامه پرداخت کنند.

ماده 16: جریمه واحدها به حساب خزانه واریز شده و معادل آن در لوائح بودجه سنواتی پیش‌بینی می‌گردد تا جهت اجرای طرح‌های سالم‌سازی محیط زیست و جبران خسارت با هماهنگی سازمان محیط زیست و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور از طریق دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط هزینه گردد. هزینه‌های مطالعه، آموزش، اطلاع‌رسانی و تشویق پرسنل و غیر پرسنل در قبال و نسبت به فعالیت و کوشش در جهت حسن اجرای این آیین‌نامه از محل این ماده نیز قابل تأمین خواهد بود.

بنابراین جریمه سایر نیروگاه‌ها می‌تواند به عنوان یک مشوق برای نیروگاه‌های تجدیدپذیر - که از انرژی‌های پاک استفاده می‌کنند - محسوب گردد.

4-4. قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی - اجتماعی کشور

ماده 10: الف) از ابتدای برنامه چهارم، هرگونه سهمیه‌بندی تسهیلات بانکی (تفکیک بخش‌های مختلف اقتصادی و منطقه‌ای) و اولویت‌های مربوط به بخش‌ها و مناطق، با تصویب هیات وزیران از طریق تشویق سیستم بانکی با استفاده از یارانه نقدی و وجوه اداره شده، صورت می‌گیرد.

ب) الزام بانک‌ها به پرداخت تسهیلات با نرخ کمتر در قالب عقود اسلامی در صورتی مجاز است که از طریق یارانه یا وجوه اداره شده توسط دولت تأمین شود.

به عبارت دیگر سهمیه‌بندی تسهیلات بانکی و اولویت‌های مربوط به بخش‌ها و مناطق از طریق تشویق سیستم بانکی با استفاده از یارانه نقدی صورت می‌پذیرد و بانک‌ها ملزم به پرداخت از طریق یارانه یا وجوه اداره شده توسط دولت می‌باشند. هم‌چنین مشوق دریافت وام‌های کم بهره بر طبق بند «ب» امکان‌پذیر است.

ماده 25: در بند ب این ماده مقرر گردیده است که: دولت مکلف است با حفظ مسئولیت تأمین برق، به منظور ترغیب سایر مؤسسات داخلی به تولید هر چه بیشتر نیروی برق از نیروگاه‌های خارج از مدیریت و نظارت وزارت نیرو، شرایط و قیمت‌های تضمینی خرید برق را تا پایان سال اول برنامه چهارم، تعیین و اعلام کند.

دولت به عنوان مسئول تأمین برق و به منظور تولید هر چه بیشتر آن ملزم به حمایت از بخش

خصوصی در قالب مشوق خرید تضمینی برق و تعیین قیمت‌های مربوطه تا پایان سال اول برنامه چهارم می‌باشد.

ماده 68 بند ب: به دولت اجازه داده می‌شود، با رعایت اصول (72) و (85) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای تقلیل آلاینده‌های وارد به محیط زیست و تخریب آن، صندوق ملی محیط زیست وابسته به سازمان حفاظت محیط زیست را تأسیس کند. منابع مورد نیاز صندوق یاد شده برای انجام فعالیت‌های مذکور از طریق کمک‌های بخش غیر دولتی داخلی و خارجی تأمین می‌گردد. اساسنامه صندوق ملی محیط زیست مشترکاً توسط سازمان حفاظت محیط زیست، وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

نظر به اهمیت بحث توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر می‌توان صندوق مشابهی را جهت تحقق این هدف در وزارت نیرو تشکیل داد.

آئین نامه اجرایی بند ب ماده 25 قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی - اجتماعی کشور
ماده 2: به منظور ترغیب موسسات داخلی به تولید هر چه بیشتر برق، عرضه کنندگان برق می‌توانند برق در اختیار خود را به روش‌های زیر عرضه و از تضمین‌های موضوع این آئین نامه استفاده نمایند:

استفاده از امکانات شبکه برق کشور برای فروش به مصرف کنندگان مورد نظر (قرارداد دو جانبه) مدیریت شبکه موظف است با دریافت هزینه استفاده از شبکه (هزینه ترانزیت) برق را بین عرضه کننده و مصرف کننده (ها) ترانزیت نماید.

عرضه به بازار عمده فروشی برق کشور برای خرید آن توسط مدیریت شبکه.
عقد قراردادهای بلندمدت فروش با توانیر و یا مدیریت شبکه (ماده 6 و 7 آئین نامه).
فروش برق به نرخ‌های تضمینی (ماده 8 آئین نامه).

همان طور که در این ماده اشاره گردیده، اولویت عرضه برق با تولید و مصرف برق بین عوامل خصوصی بازار و ترانزیت برق بین این عوامل می‌باشد. در این حالت وزارت نیرو ترانزیت برق را برای تولید کنندگان و مصرف کنندگان غیردولتی تضمین می‌نماید. در صورتی که این گزینه، توسط بخش خصوصی انتخاب نشود، تولید کننده می‌تواند برق تولیدی را به بازار رقابتی عرضه نماید. در صورت عدم انتخاب هریک از این گزینه‌ها، می‌توان برق تولیدی را بر اساس یک

قرارداد بلندمدت به شرکت توانیر یا مدیریت شبکه، به فروش رساند. این قرارداد، صرفاً برای امنیت خاطر بخش خصوصی تدارک دیده شده است. در نهایت امکان فروش برق به نرخ‌های تضمینی نیز وجود دارد. در عین حال گزینه‌های فوق می‌تواند در کنار همدیگر نیز استفاده شوند؛ یعنی یک تولیدکننده، بخشی از تولید خود را به یک مصرف‌کننده بفروشد، بخشی را به بازار، بخشی را از طریق یک قرارداد بلندمدت و در نهایت بخشی را نیز بر اساس نرخ‌های تضمینی به فروش رساند. لازم به ذکر است انعقاد قرارداد بلندمدت با شرکت دولتی (توانیر) تنها به منظور ارائه تضمینی برای سرمایه‌گذار تلقی شده و هر زمان که وی خریدار مناسب‌تری برای برق تولیدی خود بیابد، می‌تواند برق تولیدی را به خریدار جدید بفروشد.

پس از ابلاغ سیاست‌های اصل 44 برای اینکه وزارت نیرو به عنوان یک رقیب با تولیدکننده و تامین کنندگان برق عمل نکند، به مصرف‌کنندگان دارای قدرت درخواستی بالا، اعلام نموده که برق موردنیاز خود را از تولیدکنندگان غیردولتی برق خریداری نمایند و وزارت نیرو متعهد به ترانزیت (انتقال) و تحویل برق از طریق شبکه به این مصرف‌کنندگان می‌باشد. در این خصوص، به همه این مصرف‌کنندگان، تضمین تامین در صورت بروز مشکل (اعم از تعمیرات، خروج اضطراری و ...) در نیروگاه تولیدکننده را می‌دهد.

تضمین ترانزیت برق در قراردادهای دو جانبه بین تولیدکننده و مصرف‌کننده یکی از مشوق‌های خوب برای بخش خصوصی است که می‌توان با تخفیف یا معافیت در هزینه‌های ترانزیت (برای دوره‌های معین) این حمایت را بیشتر کرد. همچنین راه‌اندازی بورس برق در آینده یکی از راه‌حل‌های ضروری برای توسعه، رقابت و تسهیل‌سازی در بهبود روند عرضه و تقاضای برق کشور است که باید مورد توجه قرار گیرد.

تبصره 5 ماده 4: به منظور تشویق تولید مقیاس کوچک در مراکز مصرف، این تولیدکنندگان می‌توانند برق تولیدی خود را بدون پرداخت هزینه ترانزیت به طور مستقیم از طریق شبکه فشار متوسط یا ضعیف به نقاط مصرف برسانند و یا برق تولیدی خود را بر اساس نرخ‌های تضمینی موضوع بند "ب" ماده (8) این آئین‌نامه، به علاوه ده درصد، به شبکه برق به فروش برسانند.

موارد حمایتی از این طرح‌ها (تولید پراکنده و CHP) در چارچوب‌های ذیل نیز امکان‌پذیر می‌باشد:

- امکان خرید برق در قالب قرارداد برق 5 ساله با شرکت توانیر به استناد بند "ب" ماده 25 قانون برنامه چهارم.
 - امکان تامین سوخت توسط شرکت توانیر برای انعقاد قراردادهای خرید به روش تبدیل انرژی
 - سرمایه گذار می تواند تمام تولید و یا بخشی از آن را در طی دوره قرارداد به سایر مصرف کنندگان بفروشد.
 - سرمایه گذار می تواند تمام انرژی تولیدی را در قالب قرارداد فروش برق با شرکت های توزیع (قرارداد برق دو طرفه) مبادله نماید، در اینصورت امکان استفاده از سوخت با نرخ سوخت نیروگاهی مهیاست.
 - در صورت احداث واحد در محل پست ها، شرایط اجاره محل نصب نیروگاه و یا اجاره به شرط تملیک امکان پذیر است.
 - اختصاص مبالغ ریالی در قالب حمایت از تولیدکنندگان از منابع وجوه اداره شده توانیر با نرخ بهره پایین.
 - در صورت افزایش میزان راندمان در قیاس با متوسط راندمان نیروگاه های کشور، حدود 2/5 ریال به کیلووات ساعت به ازاء هر درصد اضافی راندمان به عنوان پاداش راندمان به قیمت خرید برق، اضافه می گردد.
 - حمایت از ساخت داخل: برای حمایت از ایجاد ظرفیت ساخت داخل مولد تولید پراکنده پیش پرداخت خرید برق به سرمایه گذارانی که از مولد مقیاس کوچک ساخت داخل استفاده خواهند کرد تا دو برابر قابل افزایش است.
 - ایجاد مراکز تشویق تولید پراکنده (DG-PC).
- بنابراین، تبصره ماده 4، حمایت از تولیدات پراکنده را در قالب مشوق های تضمین ترانزیت برق بدون پرداخت هزینه ترانزیت، خرید برق با نرخ های تضمینی به علاوه 10 درصد تامین سوخت، امکان اجاره محل نصب نیروگاه، اختصاص مبالغ ریالی در قالب پیش خرید و حمایت از ساخت داخل، امکان استفاده از حساب ذخیره ارزی، استفاده از پاداش راندمان، افزایش پیش پرداخت خرید تا 2 برابر فراهم می سازد. حمایت از تولید پراکنده و تشویق و استفاده هر چه بیشتر

از آن به دلیل اثرات با اهمیتی که دارد (از جمله: جلوگیری از افزایش بدهی‌های وزارت نیرو به پیمانکاران و تولیدکنندگان برق، کاهش بار شبکه و تلفات برق و بهبود الگوی مصرف و ...) یکی از مهمترین بخش‌های سیاست‌های تشویقی توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر است.

تبصره 6 ماده 4: در صورتی که مشترک شرکت برق منطقه‌ای اقدام به تولید کل یا بخشی از برق مصرفی خود (که طبق قرارداد منعقد شده شرکت برق منطقه‌ای موظف به تامین آن است) نماید و بار شبکه را نسبت به قبل کاهش دهد، می‌تواند ضمن دریافت مبالغ پرداختی بابت هزینه‌های عمومی برقرار انشعاب (حداکثر تا میزان ظرفیت مطمئن نیروگاه خود) انشعاب پشتیبان (بدون پرداخت حق انشعاب) دریافت نماید. وزارت نیرو می‌تواند به منظور تشویق سرمایه‌گذاری در محل مصرف، متناسب با شرایط شبکه و تراز تولید و مصرف، تخفیف لازم در هزینه اتصال را منظور نماید.

لذا اعطای انشعاب پشتیبان به آن دسته از مشترکان شرکت‌های برق منطقه‌ای که اقدام به تولید کل و یا بخشی از برق مصرفی خود را نماید، ریسک عدم دسترسی همیشگی به برق را پوشش می‌دهد. همچنین بازپرداخت هزینه‌های عمومی برقراری انشعاب و تخفیف در هزینه اتصال به شبکه، از مزایای دیگر این تبصره است.

ماده 10: به منظور ترغیب و تشویق بخش خصوصی به سرمایه‌گذاری در زمینه نیروگاه‌هایی که از انرژی تجدیدپذیر و یا بازیافت حرارت استفاده می‌نمایند:

الف - بابت عدم انتشار آلاینده‌ها و حفاظت از محیط زیست مبلغ تعیین شده توسط سازمان حفاظت محیط زیست به ازای هر کیلووات ساعت برق تولیدی توسط این قبیل نیروگاه‌ها از محل اعتبار طرح شماره 40404002 در بودجه‌های سنواتی با تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و توسط سازمان حفاظت محیط زیست پرداخت خواهد شد.

ب - معادل ارزش سوخت صرفه‌جویی شده به وسیله این قبیل نیروگاه‌ها، براساس نرخ سوخت گاز طبیعی وارداتی و با احتساب متوسط بازده نیروگاه‌های حرارتی از محل اعتبارات مذکور در ماده (9) این آیین‌نامه پرداخت خواهد شد.

بنابراین نیروگاه‌های تجدیدپذیر بر اساس ماده 10 این آیین‌نامه - بابت عدم انتشار آلاینده‌ها - حفاظت از محیط زیست و صرفه‌جویی در سوخت اعتباراتی به عنوان یارانه دریافت خواهند کرد.

5-4. قانون برنامه پنجم توسعه اقتصادی - اجتماعی کشور

ماده 133: به منظور تنوع در عرضه انرژی کشور، بهینه‌سازی تولید و افزایش راندمان نیروگاه‌ها، کاهش اتلاف و توسعه تولید همزمان برق و حرارت، شرکت توانیر و شرکت‌های وابسته و تابعه وزارت نیرو موظفند:

الف - با استفاده از منابع حاصل از فروش نیروگاه‌های موجود یا در دست اجراء و سایر اموال و دارائی‌های شرکت‌های مذکور و با رعایت قانون نحوه اجرای سیاست‌های کلی اصل 44 نسبت به پرداخت یارانه خرید برق از تولیدکنندگان پراکنده با مقیاس کوچک و ظرفیت‌های تولید برق مشترکین از طریق عقد قراردادهای بلندمدت و همچنین تبدیل تا دوازده هزار (12,000) مگاوات نیروگاه گازی به سیکل ترکیبی اقدام نمایند.

تبصره ۵: در صورت تمایل بخش‌های غیردولتی به تبدیل نیروگاه‌های گازی موجود خود به سیکل ترکیبی، شرکت توانیر و شرکت‌های وابسته و تابعه وزارت نیرو می‌توانند از محل منابع بند "الف" این ماده نسبت به پرداخت تسهیلات در قالب وجوه اداره‌شده به آن‌ها اقدام نمایند.

ب - به شرکت توانیر و شرکت‌های وابسته و تابعه وزارت نیرو اجازه داده می‌شود، نسبت به انعقاد قراردادهای بلندمدت خرید تضمینی برق تولیدی از منابع انرژی‌های تجدیدپذیر و انرژی‌های پاک با اولویت خرید از بخش‌های خصوصی و تعاونی اقدام نمایند. قیمت خرید برق این نیروگاه‌ها علاوه بر هزینه‌های تبدیل انرژی در بازار رقابتی شبکه سراسری بازار برق، با لحاظ متوسط سالانه ارزش وارداتی یا صادراتی سوخت مصرف‌نشده، بازدهی، عدم انتشار آلاینده‌ها و سایر موارد به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد.

تبصره ۵: وزارت نیرو مجاز است با رعایت قانون نحوه اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (44) منابع موردنیاز این جزء را از محل منابع حاصل از فروش نیروگاه‌ها و سایر دارائی‌ها از جمله اموال منقول و غیرمنقول، سهام و سهم‌الشرکه خود و سایر شرکت‌های تابعه و وابسته و بنگاه‌ها، تأمین و تمهیدات لازم را برای این نیروگاه‌ها جهت استفاده در شبکه سراسری برق فراهم نماید.

ج - از توسعه نیروگاه‌های با مقیاس کوچک تولید برق توسط بخش‌های خصوصی و تعاونی حمایت نماید.

د - وزارت نیرو مجاز است در طول برنامه نسبت به افزایش توان تولیدی برق تا بیست و

پنج هزار (25,000) مگاوات از طریق سرمایه‌گذاری بخش‌های عمومی، تعاونی و خصوصی اعم از داخلی و خارجی و یا منابع داخلی شرکت‌های تابعه و یا به صورت روش‌های متداول سرمایه‌گذاری از جمله ساخت، بهره‌برداری و تصرف (BOO) و ساخت، بهره‌برداری و انتقال (BOT) اقدام نماید.

تبصره: سهم بخش‌های خصوصی و تعاونی از میزان (25,000) مگاوات مذکور در این بند، حداقل ده هزار (10,000) مگاوات است.

هـ - وزارت نیرو حسب درخواست نسبت به صدور مجوز صادرات و (ترانزیت) برق از نیروگاه‌های با سوخت غیریار آن‌های متعلق به بخش‌های خصوصی و تعاونی اقدام نماید. و - وزارت نیرو مکلف است در صورت نیاز با حفظ مسئولیت تأمین برق، به منظور ترغیب سایر مؤسسات داخلی به تولید هر چه بیشتر نیروی برق از نیروگاه‌های خارج از مدیریت آن وزارتخانه، براساس دستورالعملی که به تأیید شورای اقتصاد می‌رسد، نسبت به خرید برق این نیروگاه‌ها اقدام نماید.

ز - چنانچه بخش خصوصی با سرمایه خود تلفات انرژی برق را در شبکه انتقال و توزیع کاهش دهد، وزارت نیرو موظف است نسبت به خرید انرژی بازیافت شده با قیمت و شرایط در دوره زمانی که به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد اقدام و یا مجوز صادرات به همان میزان را صادر نماید.

ح - قیمت انرژی برای واحدهایی که مصرف سالانه سوخت آن‌ها بیش از 2 هزار متر مکعب معادل نفت کوره و یا قدرت مورد استفاده آن‌ها بیش از 2 مگاوات است، در صورت عدم رعایت معیارها و ضوابط موضوع دستورالعمل‌های این ماده، که به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد، با ارائه فرصت مناسب افزایش می‌یابد.

بطور خلاصه، بند "ب" این ماده شاخص‌هایی را برای تعیین قیمت خرید برق از نیروگاه‌های انرژی پاک (مشوق FIT) تعیین می‌کند. در بند "ج" به لزوم تعیین مشوق جهت حمایت از توسعه نیروگاه‌های کوچک مقیاس برای بخش خصوصی و تعاونی تأکید شده است. بند "الف" و "د" و تبصره آن همسو با سیاست تنظیمی اهداف و جداول زمانی است.

ماده 138 قانون برنامه پنجم (انرژی‌های پاک): کلیه سازمان‌ها و شرکت‌های مشمول قانون برنامه که به منظور کاهش انتشار گازهای آلاینده در چارچوب ساز و کارهای بین‌المللی

موجود، مانند ساز و کار توسعه پاک (CDM)، موفق به اخذ گواهی کاهش انتشار می‌شوند، مجاز به واگذاری یا فروش آن طی سال‌های برنامه می‌باشند. هفتاد درصد وجوه حاصله جزء درآمدهای داخلی شرکت ذی‌ربط منظور می‌شود و هزینه‌های مربوط به اخذ گواهی‌های مزبور از همین محل، قابل تأمین و پرداخت خواهد بود. سی درصد باقیمانده به خزانه کل کشور واریز می‌شود.

ماده 139: به منظور ایجاد زیرساخت‌های تولید تجهیزات نیروگاه‌های بادی و خورشیدی و توسعه کاربرد انرژی‌های پاک و افزایش سهم تولید این نوع انرژی‌ها در سبد تولید انرژی کشور، دولت مجاز است با حمایت از بخش‌های خصوصی و تعاونی از طریق وجوه اداره شده و یارانه سود تسهیلات، زمینه تولید تا پنج هزار مگاوات انرژی بادی و خورشیدی در طول برنامه متناسب با تحقق تولید را فراهم سازد.

این ماده نوعی سیاست تنظیمی برای متنوع سازی سبد انرژی کشور است، که با سیاست تعیین سهم انرژی‌های تجدیدپذیر از سبد انرژی کشور (RPS) و نیز اهداف و جداول زمانی مطابقت دارد. ضمناً اعطای مشوق‌های مالی در قالب یارانه و تسهیلات را نیز دربردارد. این بند می‌تواند سرمایه‌گذاران را برای سرمایه‌گذاری در نیروگاه‌های بادی و خورشیدی ترغیب نماید.

ماده 187: الف - به دولت اجازه داده می‌شود به منظور حفاظت، احیاء و بهره‌برداری پایدار از محیط زیست، منابع طبیعی و تنوع زیستی حداکثر تا پایان سال دوم برنامه نسبت به موارد زیر اقدام قانونی انجام دهد:

- 1 - تدوین و اجرای برنامه مدیریت یکپارچه زیست بومی و برنامه عملیاتی حفاظت و بهره‌برداری پایدار از تنوع زیستی زیست‌بوم‌های حساس و شکننده کشور.
- 2 - اصلاح اساسنامه «صندوق ملی محیط زیست».

اساسنامه صندوق ملی محیط زیست:

ماده 1: در جهت کمک به تقلیل آلاینده‌های زیست محیطی و جلوگیری از تخریب محیط زیست و حفظ و حمایت از محیط زیست «صندوق ملی محیط زیست» که در این اساسنامه به اختصار «صندوق» نامیده می‌شود، تأسیس می‌شود.

ماده 5: سرمایه اولیه صندوق مبلغ ده میلیارد (000 ر 000 ر 10) ریال می‌باشد. منابع تأمین اعتبار صندوق جهت انجام فعالیت‌ها به قرار زیر است:

کمک‌ها و هدایای اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی داخلی
کمک‌ها و هدایای خارجی و بین‌المللی

ماده 6: موضوع و حدود عملیات صندوق به شرح زیر می‌باشد:

تأمین و تجهیز منابع مالی از محل‌های پیش‌بینی شده در قانون.

اعطای تسهیلات مالی به کارخانجات، کارگاه‌ها و بطور کلی هرگونه منابع آلاینده در جهت کاهش آلودگی‌های زیست محیطی.

اعطای تسهیلات مالی برای جلوگیری از تخریب محیط زیست از طریق حفظ، احیاء و مدیریت تنوع زیستی (شامل زیستگاه، زیست بوم، گونه و ژن).

حمایت مالی و همکاری در طرح‌ها و پروژه‌های زیست محیطی و طرح‌های اکوتوریسم.

حمایت مالی و همکاری در طرح‌های آموزشی و فرهنگ سازی جهت بهبود شرایط زیست محیطی.

اعطای تسهیلات مالی به مخترعین و محققین محیط زیست در جهت گسترش و تکمیل تحقیقات برای تولید انبوه و استفاده عمومی از تجهیزات کنترل و کاهش آلودگی.

ماده 7: صندوق می‌تواند در موارد خاص با جلب همکاری بانک‌ها و مؤسسات اعتباری و با استفاده از منابع مالی آن‌ها در جهت اعطای تسهیلات زیست محیطی به متقاضیان براساس مقررات عملیات بانکی اقدام و در بازپرداخت اقساط وام متقاضیان به بانک‌ها و مؤسسات مذکور تسهیلات و حمایت‌های مالی را از منابع صندوق به عمل آورد.

بنابراین دریافت تسهیلات مالی از صندوق محیط زیست بابت کاهش آلودگی‌های زیست محیطی و تأمین مالی تحقیق و توسعه (یکی از مشوق‌های کلان مالی برای توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر) در جهت تولید انبوه و استفاده عمومی از تجهیزات کنترل و کاهش آلودگی میسر است.

ماده 201: دولت موظف است به منظور تقویت بنیه دفاعی کشور و ارتقاء توان بازدارندگی نیروهای مسلح و حفاظت از تمامیت ارضی و امنیت کشور و آمادگی در برابر تهدیدات و حفاظت از منافع ملی، انقلاب اسلامی ایران و منابع حیاتی کشور و هوشمندسازی سیستم‌های دفاعی، اقدام‌های ذیل را در صورت تصویب فرماندهی کل نیروهای مسلح به عمل آورد:

ج - بهینه‌سازی و بهبود ساختارهای چابک و پاسخ‌گو در دفاع ملی

د - ارتقاء حضور و سهم نیروهای مردمی در استقرار امنیت و دفاع از کشور و به کارگیری متقابل و بهینه از امکانات و توان منابع انسانی
و - ارتقاء ابتکار عمل و توان مقابله مؤثر در برابر تهدیدها و حفاظت از منافع ملی، منابع حیاتی و انقلاب اسلامی ایران

ک - رعایت اصول پدافند غیرعامل در طراحی و اجرای طرح‌های حساس و مهم و یا در دست مطالعه و نیز تأسیسات زیربنایی و ساختمان‌های حساس و شریان‌های اصلی و حیاتی کشور و آموزش عمومی مردم توسط دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (179)
به طور خلاصه دولت موظف است اقدام‌های ذیل را به عمل آورد:

بهینه‌سازی و بهبود ساختارهای چابک و پاسخگو در دفاع ملی، ارتقاء حضور و سهم نیروهای مردمی در استقرار امنیت و دفاع از کشور و به کارگیری متقابل و بهینه از امکانات و توان منابع انسانی، ارتقاء ابتکار عمل و توان مقابله مؤثر در برابر تهدیدها و حفاظت از منافع ملی، منابع حیاتی و انقلاب اسلامی ایران، رعایت اصول پدافند غیرعامل در طراحی و اجرای طرح‌های حساس و مهم و یا در دست مطالعه و نیز تأسیسات زیربنایی.

یکی از مهم‌ترین ابزارها برای پدافند غیر عامل، مخصوصاً در زمینه انرژی برق، توسعه استفاده از سامانه‌های موازی تولید انرژی‌های نو (انرژی خورشیدی، باد، زمین گرمایی، هسته‌ای و ...) می‌باشد که می‌تواند تحقق اهداف فوق را برای دولت به دنبال داشته باشد.

ماده 224: قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب سال 1380 و اصلاحات و الحاقات بعدی آن با اصلاحات و الحاقات زیر برای دوره برنامه پنجم تنفیذ می‌شود:

بند «ف»: به منظور تأمین منابع ارزی مورد نیاز طرح‌های دارای توجیه فنی و اقتصادی و مالی و زیست محیطی شرکت‌های دولتی اجازه داده می‌شود در حدود ارقام مقرر در قوانین بودجه سنواتی حسب مورد نسبت به صدور اوراق صکوک اسلامی و یا اوراق مشارکت ارزی در بازارهای مالی داخلی و خارجی با رعایت ضوابط بانک مرکزی و در سقف مقرر در ماده (81) این قانون اقدام نمایند. صدور اوراق یادشده منوط به تأیید بانک مرکزی و معاونت بوده و بازپرداخت و تضمین اصل و سود این اوراق با شرکت‌های مربوط است.

صدور اوراق مشارکت یا صکوک اسلامی با سود تشویقی منوط به تأیید شورای پول و اعتبار است.

این بند مشوقی مشابه با مشوق تأمین مالی از طریق اوراق قرضه در سایر کشورهای دنیا را فراهم می‌کند. در اینجا به جای اوراق قرضه که یک ابزار غیر اسلامی است اجازه انتشار اوراق صکوک اسلامی و اوراق مشارکت داده می‌شود. لازم به ذکر است که تضمین اصل و سود اوراق با شرکت است که می‌توان این تضمین‌ها را - به عنوان مکمل مشوق - به دولت انتقال داد.

دستور العمل اجرایی ماده 62:

ماده 5: وزارت نیرو بر مبنای مجوز احداث صادر شده، نسبت به مبادله قرارداد بلندمدت خرید برق اقدام خواهد نمود. نحوه رعایت شرایط فنی برای تولید و گسیل برق به شبکه (سراسری یا محلی)، مشخصات نقطه تحویل برق و نیز کلیه شرایط حقوقی و مالی حاکم بین خریدار و تولیدکننده در قرارداد درج خواهد شد.

ماده 6: فعالیت‌های مربوط به مطالعه و انتخاب سایت، تهیه زمین برای احداث نیروگاه، اخذ مجوزهای لازم از مراجع ذی ربط نظیر منابع طبیعی و حفاظت محیط زیست و نیز نهادهای محلی، تهیه و تأمین سرمایه، احداث جاده، احداث پست برق و پرداخت هزینه اتصال به شبکه برق (سراسری یا محلی) و هر گونه فعالیت دیگری که برای تولید برق تجدیدپذیر موضوع این دستورالعمل و گسیل آن به شبکه برق (سراسری یا محلی) ضرورت داشته باشد بر عهده و به هزینه تولیدکننده است.

بنابراین کلیه فعالیت‌هایی که برای تولید برق تجدیدپذیر و گسیل آن به شبکه برق ضرورت داشته باشد بر عهده و هزینه تولیدکننده است.

ماده 8: خریدار، برق تجدیدپذیر را از تولیدکننده با نرخ زیر خریداری می‌نماید.

در ساعات اوج بار 650 ریال بر کیلووات ساعت

در ساعات عادی 650 ریال بر کیلووات ساعت

در ساعات کم باری 450 ریال بر کیلووات ساعت (به مدت 4 ساعت در شبانه روز)

اعلام ساعات اوج، عادی و کم باری مطابق ضوابط تعیین شده توسط هیأت تنظیم بازار برق بر

عهده مدیریت شبکه می‌باشد.

نرخ‌های فوق در قراردادهای بلندمدت که در طول برنامه چهارم توسعه منعقد می‌شوند، معتبر

می‌باشد و بر اساس روش مندرج در ماده 7 آئین نامه اجرایی بند «ب» ماده 25 قانون برنامه چهارم

توسعه مشمول تعدیل خواهد شد.

لازم به ذکر است که هیئت وزیران بنا به مصوبه شماره 142551/ت 41113 هـ مورخ 1387/08/15 خرید برق از منابع انرژی‌های تجدیدپذیر (جایگزین تعرفه‌های ماده 62 قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت) برابر با 1300 ریال بر کیلووات ساعت در ساعات اوج و میان‌باری و 900 ریال بر کیلووات ساعت در ساعات کم باری را تصویب نموده است.

ماده 10: وزارت نیرو بر اساس برآورد سانا اعتبارات لازم برای پرداخت مبالغ مابه‌التفاوت مورد نیاز برای اجرای این دستورالعمل را در بودجه‌های سنواتی منظور و به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی پیشنهاد می‌نماید.

این دستورالعمل نحوه خرید برق از تولیدکنندگان تجدیدپذیر را در بردارد و هزینه‌های تولید برق را طبق ماده 6 بر عهده تولیدکننده گذاشته است که می‌توان با اعمال مشوق‌هایی (نظیر زمین رایگان، کمک هزینه‌ها و...) هزینه‌ها را کاهش و سرمایه‌گذاری را تسهیل نمود.

6-4. قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب 1384/08/25

ماده 2: به وزارت خانه‌ها، مؤسسات دولتی و شرکت‌های دولتی اجازه داده می‌شود، برای اجرای پروژه‌های طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی و استانی مندرج در قوانین بودجه سنواتی و سرمایه‌گذاری از محل منابع داخلی شرکت‌های دولتی به نفع پیمانکاران داخلی طرف قرارداد نزد شبکه بانکی دولتی و غیر دولتی کشور اعتبار اسنادی ریالی افتتاح نمایند.

بر طبق این ماده به وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی اجازه افتتاح اعتبار اسنادی ریالی به منظور اجرای پروژه‌های طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی و استانی از محل منابع داخلی شرکت‌های دولتی به نفع پیمانکاران داخلی نزد شبکه بانکی دولتی و غیر دولتی داده شده است.

آیین نامه اجرایی ماده (53) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت:

ماده 7: رقم وجوه اداره شده در بودجه مصوب شرکت، موضوع این آیین نامه، در بودجه

اصلاحی شرکت قابل کاهش نیست.

وجوه اداره شده با هدف توانمندسازی و توسعه مشارکت بخش خصوصی در فعالیت‌های شرکت و در بودجه شرکت‌های دولتی لحاظ می‌شود که نوعی مشوق مالی محسوب می‌شود.

7-4. قوانین بودجه

1-7-4. قانون بودجه سال 86

بند «ب» تبصره 4: به منظور تسریع در اجرای سیاست‌های اجرایی اصل (44) قانون اساسی و ماده (25) قانون برنامه چهارم توسعه به دولت اجازه داده می‌شود با معرفی وزارت نیرو به شرح زیر اقدام کند:

معادل ارزی مبلغ دو هزار و ششصد و هفتاد میلیارد (2,000,670,000,000) ریال از حساب ذخیره ارزی (در قالب سهم بخش خصوصی) برای متقاضیان بخش‌های خصوصی، تعاونی و عمومی غیر دولتی احداث یا خرید نیروگاه که طبق قرارداد منعقد شده برق تولیدی را بر اساس مفاد آئین‌نامه اجرایی ماده (25) قانون برنامه چهارم توسعه عرضه نمایند، اختصاص دهد. در اعطای این تسهیلات، اشخاصی که نیروگاه‌های نیمه تمام و در دست احداث وزارت نیرو را خریداری نمایند اولویت خواهند داشت.

اختصاص تسهیلات (مشوق مالی) از محل حساب ذخیره ارزی برای احداث یا خرید نیروگاهی که برق تولیدی را بر اساس ماده 25 ق.ب.چ (ترغیب بخش خصوصی به تولید برق) عرضه نمایند.

معادل ارزی مبلغ یک هزار و هفتصد و هشتاد میلیارد (1,000,780,000,000) ریال در قالب سهم بخش خصوصی از تسهیلات حساب ذخیره ارزی به منظور کاهش تلفات در شبکه‌های انتقال و توزیع و افزایش راندمان مصرف سوخت در نیروگاه‌ها به بخش غیر دولتی و به صورت بیع متقابل به ترتیبی اختصاص دهد که سالانه یک درصد (1%) از تلفات شبکه‌های انتقال و توزیع کاهش و سالانه یک درصد (1%) به راندمان حرارتی نیروگاه‌ها بیفزاید. بازپرداخت این تسهیلات از محل صرفه‌جویی در مصرف برق و سوخت نیروگاه‌ها، از طریق بخش غیر دولتی دریافت‌کننده تسهیلات صورت خواهد گرفت.

اختصاص تسهیلات (مشوق مالی) از حساب ذخیره ارزی به بخش غیر دولتی به صورت بیع

متقابل به منظور افزایش راندمان مصرف سوخت در نیروگاه‌ها و کاهش تلفات شبکه‌های توزیع و انتقال صورت می‌گیرد.

2-7-4. قانون بودجه سال 89

بند «ب» تبصره 8: به منظور تسهیل سرمایه‌گذاری بخش‌های تعاونی و خصوصی برای تولید برق، آب شرب، فرآورده‌های نفتی، خدمات آزاد راهی و انرژی‌های نو، وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است پرداخت ب‌های خرید این‌گونه کالاها و خدمات تولیدی را از تولیدکنندگان (با اولویت تولید برق آبی و انرژی‌های تجدیدپذیر) براساس قراردادهای منعقد شده بین وزارتخانه‌های نیرو، نفت و راه و ترابری (شرکت‌های دولتی تابعه آن‌ها) و فروشندگان کالاها و خدمات تولیدی فوق با حق برداشت از منابع داخلی شرکت‌های مرتبط و یا ردیف‌های یارانه‌ای آن‌ها که در این قانون مندرج است، حسب مورد تضمین نماید.

این بند تضمین خرید برق از بخش غیر دولتی با اولویت تولید برق آبی و انرژی‌های تجدیدپذیر با استفاده از منابع داخلی شرکت‌های مرتبط و ردیف‌های یارانه‌ای آن‌ها را در بردارد.

تبصره 12: به استناد بند (22) سیاست‌های کلی برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دولت موظف است حداقل بیست درصد (20%) درآمد حاصل از صادرات نفت، گاز و فرآورده‌های نفتی را به صندوق توسعه ملی که اساسنامه آن تا پایان فروردین ماه به مجلس شورای اسلامی تقدیم می‌شود، واریز نماید تا به جز در موارد مشخص شده سیاست‌های کلی برنامه پنجم توسعه مصرف نماید. تا زمان تصویب اساسنامه صندوق، وجوه مذکور به یک حساب غیرقابل برداشت به نام صندوق توسعه ملی نزد بانک مرکزی ایران واریز می‌شود تا پس از تصویب اساسنامه از این وجوه برای اعطای تسهیلات به بخش‌های خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی برای انجام اموری از قبیل خرید طرح‌های تملک دارائی‌های سرمایه‌ای انتفاعی (آماده یا نیمه تمام) موضوع این قانون و اجراء پروژه‌های انتفاعی و طرح‌های زاینده در امور مختلف صنعت و معدن، نفت، گاز، پتروشیمی و پالایش نفت، حمل و نقل (زمینی، هوایی، دریایی و ریلی) ارتباطات و فناوری اطلاعات، احداث نیروگاه و انتقال برق، آب، خاک و کشاورزی، مسکن و ساختمان، آموزشی، پژوهشی، درمانی، فرهنگی، ورزشی، گردشگری،

سیاحتی و توسعه صادرات مورد استفاده قرار گیرد.

این تبصره اعطای تسهیلات به بخش‌های خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی برای احداث نیروگاه و انتقال برق از محل صندوق توسعه ملی را فراهم می‌کند.

بند "د" تبصره 16: شرکت توانیر موظف است، به منظور حصول اطمینان از تأمین برق و اعمال مدیریت مصرف سوخت فسیلی مورد نیاز نیروگاه‌ها نسبت به احداث و تکمیل واحدهای سیکل ترکیبی و توسعه نیروگاه‌های تجدیدپذیر از محل منابع داخلی اقدام نماید

3-7-4. قانون بودجه سال 1390

ماده 48: الف - به شرکت‌های وابسته و تابعه وزارتخانه‌های نیرو، نفت، مسکن و شهرسازی و راه و ترابری اجازه داده می‌شود تا سقف دویست هزار میلیارد ریال برای اجرای طرح‌های انتفاعی دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی خود اوراق مشارکت ریالی منتشر نمایند. بازپرداخت اصل و فرع اوراق مشارکت مورد اشاره توسط بانک‌های عامل تضمین می‌گردد.

بر این مبنا، رقمی ریالی به منظور تأمین مالی از طریق اوراق مشارکت برای طرح‌های انتفاعی تعیین شده که بخشی از آن مربوط به وزارت نیرو است و برای توسعه تجدیدپذیرها می‌تواند به کار گرفته شود.

4-7-4. قانون مالیات‌های مستقیم

ماده 132: درآمد مشمول مالیات ابرازی ناشی از فعالیت‌های تولیدی و معدنی در واحدهای تولیدی یا معدنی در بخش‌های تعاونی و خصوصی که از اول سال 1381 به بعد از طرف وزارتخانه‌های ذیربط برای آن‌ها پروانه بهره‌برداری صادر یا قرارداد استخراج و فروش منعقد می‌شود، از تاریخ شروع بهره‌برداری یا استخراج به میزان هشتاد درصد (80%) و به مدت چهار سال و در مناطق کمتر توسعه یافته به میزان صد در صد (100%) و به مدت ده سال از مالیات موضوع ماده (105) این قانون معاف هستند.

تبصره 1: فهرست مناطق کمتر توسعه یافته برای بقیه مدت برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و همچنین در آغاز هر دوره برنامه توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و صنایع و معادن تهیه و به

تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره 2: معافیت‌های موضوع این ماده، شامل درآمد واحدهای تولیدی و معدنی مستقر در شعاع یکصد و بیست کیلومتری مرکز تهران و پنجاه کیلومتری مرکز اصفهان و سی کیلومتری مراکز استان‌ها و شهرهای دارای بیش از سیصد هزار نفر جمعیت براساس آخرین سرشماری به استثنای شهرک‌های صنعتی استقرار یافته در شعاع سی کیلومتری مراکز استان‌ها و شهرهای مذکور نخواهد بود.

تبصره 3: کلیه تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی دارای پروانه بهره‌برداری از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی هر سال از پرداخت 50 درصد مالیات متعلق معاف هستند.

تبصره 4: ضوابط مربوط به تعیین تاریخ شروع بهره‌برداری واحدهای معاف موضوع این ماده و همچنین تعیین محدوده موضوع تبصره (2) این ماده توسط وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارائی و صنایع و معادن تعیین و اعلام می‌گردد.

معافیت‌های مالیاتی فعالیت‌های تولیدی - معدنی و یا گردشگری را می‌توان به نیروگاه‌های تجدیدپذیر نیز تعمیم داد و یا حتی با افزودن تبصره‌ای معافیت‌های بیشتری برای آن‌ها قائل شد. این معافیت‌ها نوعی مشوق تأمین مالی محسوب می‌شود.

ماده 141: الف - صد درصد درآمد حاصل از صادرات محصولات تمام شده کالاهای صنعتی و محصولات بخش کشاورزی (شامل محصولات زراعی، باغی، دام و طیور، شیلات، جنگل و مرتع) و صنایع تبدیلی و تکمیلی آن و پنجاه درصد درآمد حاصل از صادرات سایر کالاهایی که به منظور دست یافتن به اهداف صادرات کالاهای غیر نفتی به خارج از کشور صادر می‌شوند، از شمول مالیات معاف هستند.

فهرست کالاهای مشمول این ماده در طول هر برنامه به پیشنهاد وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی، بازرگانی، کشاورزی و جهاد سازندگی و وزارتخانه‌های صنعتی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ب - صد درصد درآمد حاصل از صادرات کالاهای مختلف که به صورت ترانزیت به ایران وارد شده یا می‌شوند و بدون تغییر در ماهیت یا با انجام کاری بر روی آن صادر می‌شوند از شمول مالیات، معاف است.

تبصره: زیان حاصل از صدور کالاهای معاف از مالیات در مورد کسانی که غیر از امور

صادراتی فعالیت دیگری هم دارند، در محاسبه مالیات سایر فعالیت‌های آنان منظور نخواهد شد. این ماده نیز می‌تواند به صادرات برق تولید شده از منابع تجدیدپذیر تعمیم یابد.

8-4. قانون مالیات بر ارزش افزوده

ماده 12: عرضه کالاها و ارائه خدمات زیر و همچنین واردات آنها حسب مورد از پرداخت مالیات معاف می‌باشد:

17 دسته کالا که می‌توانند از معافیت استفاده کنند.

می‌توان تولید برق از انرژی‌های تجدیدپذیر را به کالاهای معاف از مالیات بر ارزش افزوده اضافه نمود.

ماده 38: نرخ عوارض شهرداری‌ها و دهیارها در رابطه با کالا و خدمات مشمول این قانون، علاوه بر نرخ مالیات موضوع ماده (16) این قانون، به شرح زیر تعیین می‌گردد:

الف - کلیه کالاها و خدمات مشمول نرخ ماده (16) این قانون، یک و نیم درصد (1/5%)؛

ب - انواع سیگار و محصولات دخانی، سه درصد (3%)؛

ج - انواع بنزین و سوخت هواپیما، ده درصد (10%)؛

د - نفت سفید و نفت گاز، ده درصد (10%) و نفت کوره پنج درصد (5%)؛

تبصره 1: واحدهای تولیدی آلاینده محیط زیست که استانداردها و ضوابط حفاظت از محیط زیست را رعایت نمی‌نمایند، طبق تشخیص و اعلام سازمان حفاظت محیط زیست (تا پانزدهم اسفندماه هر سال برای اجراء در سال بعد)، هم‌چنین پالایشگاه‌های نفت و واحدهای پتروشیمی، علاوه بر مالیات و عوارض متعلق موضوع این قانون، مشمول پرداخت یک درصد (1%) از قیمت فروش به عنوان عوارض آلاینده‌گی می‌باشند. حکم ماده (17) این قانون و تبصره‌های آن به عوارض آلاینده‌گی موضوع این ماده قابل تسری نمی‌باشد.

واحدهایی که در طی سال نسبت به رفع آلاینده‌گی اقدام نمایند، با درخواست واحد مزبور و تأیید سازمان حفاظت محیط زیست از فهرست واحدهای آلاینده خارج می‌گردند. در این صورت، واحدهای یاد شده از اول دوره مالیاتی بعد از تاریخ اعلام توسط سازمان مزبور به سازمان امور مالیاتی کشور، مشمول پرداخت عوارض آلاینده‌گی نخواهند شد.

واحدهایی که در طی سال بنا به تشخیص و اعلام سازمان حفاظت محیط زیست به فهرست واحدهای آلاینده محیط زیست اضافه کردند، از اول دوره مالیاتی بعد از تاریخ اعلام توسط سازمان محیط زیست مشمول پرداخت عوارض آلاینده‌گی خواهند بود.

عوارض موضوع این تبصره در داخل حریم شهرها به حساب شهرداری محل استقرار واحد تولیدی و در خارج از حریم شهرها به حساب تمرکز وجوه موضوع تبصره (2) ماده (39) واریز می‌شود، تا بین دهیاری‌های همان شهرستان توزیع گردد.

بر طبق این ماده، واحدهای تولیدی آلاینده محیط زیست و هم‌چنین پالایشگاه‌های نفت و پتروشیمی علاوه بر مالیات و عوارض متعلق موضوع این قانون مشمول پرداخت یک درصد از فروش به عنوان عوارض آلاینده‌گی می‌باشند که هزینه‌های تولید برق از منابع آلاینده را افزایش می‌دهد. می‌توان رقم این مالیات را افزایش داد و عواید آن را صرف سیاست سهم انرژی‌های تجدیدپذیر از سبد انرژی کشور به تفکیک مناطق یا استان‌های کشور نمود؛ به عبارت دیگر سهم استان‌ها از تنوع سازی سبد انرژی تعیین و ملزم به عملیاتی کردن از طریق وضع مقررات استانی یا در سطح شهرداری‌ها شوند. به طور مثال هتل‌ها، ساختمان‌های دولتی، کارخانه‌های آلاینده و... مکلف شوند بخشی از انرژی مورد نیاز خود را از انرژی‌های تجدیدپذیر تأمین نمایند.

4-9. قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی

ماده 4: راهکارهای اجرائی مناسب به منظور حمایت و تشویق برای ارتقاء نظام تحقیق و توسعه درباره فناوری‌های جدید از طریق تأمین اعتبارات تحقیقاتی مورد نیاز تا مرحله ساخت نمونه و تجاری‌سازی، توسط وزارت خانه‌های نفت و نیرو در قالب بودجه سنواتی تدوین و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

این ماده مستقیماً مشوق تأمین مالی تحقیق و توسعه را در بردارد.

ماده 9: وزارت نفت مکلف است به منظور مدیریت تقاضا و اجرای سیاست‌های مرتبط با بهینه‌سازی مصرف سوخت در بخش‌های مختلف مصرف، کمک به توسعه کاربرد انواع فناوری‌های نوین تبدیل انرژی در بخش‌های مختلف مصرف، کاهش هزینه‌های درازمدت ناشی از تقاضای انرژی، تدوین معیارها، ضوابط و دستورالعمل‌های مرتبط با بهینه‌سازی مصرف انرژی، جایگزینی اقتصادی حامل‌های انرژی همراه با توسعه به کارگیری ظرفیت‌های محلی انرژی و

انرژی‌های تجدیدپذیر پیشنهاد اصلاح اساسنامه و وظایف شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت را تهیه و برای تصویب به هیأت وزیران ارائه دهد.

طبق این ماده راهکار قانونی جهت اصلاح قوانین به منظور توسعه به کارگیری ظرفیت‌های محلی انرژی و انرژی‌های تجدیدپذیر در وزارت نفت فراهم شده است.

ماده 18: در اجرای قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان، وزارت مسکن و شهرسازی موظف است، آیین‌نامه‌های صرفه‌جویی مصرف انرژی در ساختمان‌ها را با جهت‌گیری به سوی ساختمان سبز و هم‌چنین شهرسازی را منطبق بر الگوی مذکور با همکاری وزارتخانه‌های نفت، نیرو، کشور و معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور ظرف یک سال بعد از تصویب این قانون تهیه و به تصویب هیأت وزیران برساند.

آیین‌نامه‌های اجرائی شامل معیارها و مشخصات فنی مصرف انرژی ساختمان سبز حداکثر ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون به گونه‌ای که تمامی ضوابط خاص در طراحی و ساخت از دیدگاه مدیریت انرژی و محیط زیست از جمله کاهش آلودگی و نیاز به کمترین حد انرژی‌های تجدیدناپذیر در آن‌ها لحاظ شده باشد، در کارگروه موضوع ماده (11) این قانون تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

می‌توان از این ماده جهت الزام ساختمان‌ها به استفاده از سلول‌های خورشیدی یا سایر مولدهای تجدیدپذیر خانگی و کوچک مقیاس به منظور احداث ساختمان سبز توسط شهرداری‌ها استفاده نمود.

تبصره: الگوی مصرف برق و گاز طبیعی به ازاء هر مترمربع ساختمان به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های نفت، نیرو و مسکن و شهرسازی به تصویب شورای عالی انرژی می‌رسد. مصارف برق و گاز طبیعی مازاد بر الگوی مصرف مشمول حداکثر صددرصد (100%) افزایش قیمت خواهد شد. وجوه اضافی اخذ شده به حساب درآمد عمومی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز و براساس قانون هدفمند کردن یارانه‌ها و قانون بودجه سالانه و به ترتیب مقرر در ماده (73) این قانون هزینه می‌شود.

علاوه بر جریمه‌های فوق مصرف‌کنندگانی که مازاد بر الگو انرژی مصرف می‌کنند را می‌توان ملزم به استفاده از منابع تولید پراکنده و انرژی‌های تجدیدپذیر نمود.

ماده 19: صدور گواهی پایان کار توسط شهرداری‌ها و یا سایر مراجع مربوط، منوط به

رعایت ضوابط، مقررات و آیین‌نامه‌های موضوع ماده (18) این قانون است.

ماده 20: کلیه مؤسسات دولتی و عمومی موظفند ظرف پنج سال پس از تصویب این قانون با تعبیه سامانه‌های کنترلی لازم برای مصرف انواع حامل‌های انرژی در ساختمان‌های اداری خود مطابق با آیین‌نامه‌های موضوع ماده (18) این قانون اقدام نمایند.

این ماده از نوع سیاست‌های تنظیمی است که دستیابی به موارد ماده 18 را ظرف مدت 5 سال هدف قرار می‌دهد.

ماده 24: کلیه مصرف‌کنندگان انرژی با مصرف سالانه سوخت بیش از پنج میلیون متر مکعب گاز و یا سوخت مایع معادل آن و تقاضای (دیماند) قدرت الکتریکی بیش از یک مگاوات موظفند با ایجاد واحد مدیریت انرژی از طریق صرفه‌جویی یا استفاده از امکانات بخش خصوصی و یا بدون گسترش تشکیلات دولتی نسبت به انجام ممیزی انرژی و بهینه‌سازی مصرف انرژی و اجرای راهکارهای لازم جهت بهینه‌سازی مصرف انرژی به‌منظور دستیابی به معیارهای موضوع ماده (11) این قانون اقدام نمایند.

این ماده الزام واحد‌های صنعتی پر مصرف به بهینه‌سازی مصرف انرژی را در بر دارد که یکی از راههای تحقق آن استفاده از امکانات بخش خصوصی ذکر شده و مصداق آن می‌تواند استفاده از برق تولیدی نیروگاه‌های تجدیدپذیر بخش غیردولتی باشد که منجر به تقویت طرف تقاضا خواهد شد.

ماده 25: وزارت خانه‌های نفت و نیرو مکلفند پس از دریافت گزارش از مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، واحدهای صنعتی مشمول مقررات استاندارد اجباری را که در حد معیارهای تعیین شده در استاندارد نیستند، مطابق ماده (26) جریمه نمایند. در صورتی که تدوین و ابلاغ استانداردها توسط مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به تعویق افتد، وزارت خانه‌های نفت و نیرو می‌توانند رأساً و یا از طریق مشاوران طرف قرارداد براساس نمونه‌گیری تصادفی یا روش‌های دیگر مندرج در استانداردهای مصوب، بازرسانی را برای نظارت بر نحوه فعالیت‌های واحدهای انرژی و ارائه مشاوره و راهنمایی به واحدهای صنعتی موضوع ماده (24) این قانون اعزام نمایند.

ماده 26: واحدهای صنعتی در صورت عدم رعایت معیارها و مشخصات فنی و استانداردهای مصرف انرژی با تشخیص وزارت خانه‌های نفت، نیرو و صنایع و معادن، از سال شروع اصلاح

الگوی مصرف براساس شرایط اقلیمی و فنی به صورت درصدی از قیمت فروش حامل‌های انرژی جریمه خواهند شد. وجوه اخذ شده به حساب درآمد عمومی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز شده و در اجرای راهکارهای بهینه‌سازی بخش صنعت موضوع این قانون هزینه خواهد شد.

آیین‌نامه مربوطه جهت اخذ جریمه‌ها و نحوه مصرف آن در چهارچوب قانون هدفمند کردن یارانه‌ها و قانون بودجه سالانه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده 27: کلیه صنایع، مؤسسات و واحدهایی که دسترسی به شبکه برق وزارت نیرو و امکان اجرای سامانه‌های تولید انرژی الکتریکی از قبیل تولید همزمان برق و حرارت، توربین انبساطی و یا واحد مستقل را دارند، چنانچه به تولید برق، مطابق با استانداردهای وزارت نیرو اقدام نمایند، وزارت نیرو از طریق شرکت‌های برق موظف به خرید برق مازاد تولیدی از آنان بر اساس ضوابط مصوب موضوع ماده (44) این قانون است.

مشوق خرید تضمینی برق برای تولیدکنندگانی که به شبکه برق وزارت نیرو دسترسی دارند.

ماده 44: وزارت نیرو از طریق شرکت‌های تابعه موظف است خرید برق از تولیدکنندگان آن را در محل تحویل و به اندازه ظرفیت‌های تولید برق تضمین کند و به این منظور از طریق عقد قراردادهای پنجساله یا بیشتر، مطابق شرایط زیر اقدام نماید:

الف - اتصال مولدهای موضوع این ماده به شبکه بدون دریافت هزینه‌های عمومی برقراری انشعاب، صورت می‌گیرد.

ب - در مواقع خروج اضطراری و یا خروج برای تعمیرات، با تشخیص وزارت نیرو از انشعاب برقرار شده برای تأمین برق مشترک تا سطح ظرفیت مولد بدون پرداخت هزینه اشتراک، استفاده می‌گردد.

پ - مشتری‌کینی که اقدام به احداث مولد در محل مصرف می‌نمایند، از اولویت قطع برق در زمان‌های کمبود در شبکه سراسری خارج می‌شوند.

این ماده اشاره به مشوق قرارداد تضمین خرید برق از مولدهای تولید پراکنده دارد که شرکت برق موظف است از طریق عقد قراردادهای بلندمدت (پنجساله) همراه با مزایای عدم پرداخت هزینه‌های انشعاب برق، تأمین برق در شرایط اضطراری و یا تعمیرات و خروج از اولویت‌های قطع برق، اقدام به خرید برق تولیدکنندگان برق نماید.

ماده 48: وزارت نیرو موظف است نسبت به حمایت از تشکیل شرکت‌های غیردولتی توزیع و فروش حرارت و گسترش آن در کل کشور به منظور خرید حرارت بازیافتی از نیروگاه‌های تولید برق و فروش آن به واحدهای صنعتی و ساختمانی اقدام نماید.

می‌توان از ماده فوق جهت پیشنهاد تأسیس شرکت‌های واسط توزیع و فروش برق تولیدی از منابع تجدیدپذیر به واحد‌های صنعتی و ساختمانی وحدت ملاک گرفت.

ماده 52: به منظور ارتقاء بهره‌وری، افزایش امنیت تأمین انرژی و مشارکت گسترده بخش غیردولتی در عرضه انرژی:

الف - وزارت نفت مکلف است با همکاری وزارت نیرو نسبت به حمایت مؤثر از تحقیقات، سرمایه‌گذاری، ترویج و توسعه واحدهای تولید همزمان برق و حرارت و برودت از طریق بخش غیردولتی اقدام نماید.

ب - وزارت صنایع و معادن موظف است با حمایت از مراکز تحقیقاتی و صنایع مربوطه، برای توسعه دانش فنی بومی و خوداتکائی کشور در تأمین تجهیزات تولید همزمان برق، حرارت و برودت اقدام نماید.

ماده 61: وزارت نیرو موظف است به منظور حمایت از گسترش استفاده از منابع تجدیدپذیر انرژی، شامل انرژی‌های بادی، خورشیدی، زمین‌گرمایی، آبی کوچک (تا ده مگاوات)، دریایی و زیست‌توده (مشتمل بر ضایعات و زائدات کشاورزی، جنگلی، زباله‌ها و فاضلاب شهری، صنعتی، دامی، بیوگاز و بیوماس) و با هدف تسهیل و تجمع این امور، از طریق سازمان ذی‌ربط نسبت به عقد قرارداد بلندمدت خرید تضمینی از تولیدکنندگان غیردولتی برق از منابع تجدیدپذیر اقدام نماید.

تبصره 1: قیمت و شرایط خرید برق تولیدی از منابع تجدیدپذیر به پیشنهاد وزارت نیرو و تصویب هیأت وزیران تعیین می‌شود.

تبصره 2: شرکت‌های تابعه وزارت نیرو اعم از شرکت‌های برق منطقه‌ای و نیز شرکت‌های توزیع موظفند با هماهنگی شرکت مدیریت شبکه برق ایران نسبت به تحویل و خرید برق از سازمان مربوطه اقدام نمایند.

تبصره 3: منابع مالی موردنیاز برای خرید تضمینی برق تولیدی از منابع تجدیدپذیر از محل ارزش سوخت صرفه‌جویی شده براساس سوخت‌های وارداتی مایع و قیمت‌های صادراتی گاز و

منافع حاصل از عدم تولید آلاینده‌ها و حفاظت از محیط‌زیست به ازاء برق تولیدی این قبیل نیروگاه‌ها تأمین و به وزارت نیرو پرداخت می‌شود.

آیین‌نامه اجرائی این ماده شش‌ماه پس از تصویب این قانون به پیشنهاد مشترک وزارت‌خانه‌های نیرو و نفت به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده 61: اشاره مستقیم به قرارداد تضمین خرید برق از انرژی‌های تجدیدپذیر و شرایط و منابع تأمین مالی آن دارد.

ماده 62: وزارت‌خانه‌های نیرو و نفت موظفند به منظور ترویج کاربرد اقتصادی منابع تجدیدشونده انرژی در سامانه‌های مجزای از شبکه از قبیل آبگرمکن خورشیدی، حمام خورشیدی، تلمبه بادی، توربین بادی، سامانه‌های فتوولتائیک، استحصال گاز از منابع زیست توده و صرفه‌جویی در هزینه‌های تأمین و توزیع سوخت‌های فسیلی، حمایت لازم را به صورت عمومی اعلام و از محل بودجه‌های مصوب سالانه خود یا منابع مذکور در ماده (73) این قانون تأمین و پرداخت نمایند.

حمایت از مصرف‌کنندگان و استفاده‌کنندگان وسایلی که برق آن از طریق منابع انرژی تجدیدپذیر تأمین می‌شود و ارائه مشوق‌های مالی به آن‌ها از طریق این ماده میسر می‌گردد.

ماده 73: به منظور حمایت از اجرای راهکارهای بهینه‌سازی مصرف و ارتقاء کارایی انرژی در چهارچوب اهداف و مواد این قانون به وزارت‌خانه‌های نفت و نیرو اجازه داده می‌شود، از محل صرفه‌جویی‌های ناشی از اجرای این قانون، بودجه‌های سنواتی و منابع داخلی شرکت‌های دولتی تابعه، تسهیلات مالی لازم را تأمین نمایند. مقدار تسهیلات مالی این ماده توسط شورای عالی انرژی تعیین می‌شود.

ماده 75: دولت موظف است:

الف - اعتبارات مورد نیاز برای اجرای تکالیف مندرج در این قانون را حسب مورد در قالب بودجه سنواتی دستگاه‌ها، وجوه اداره شده، منابع داخلی شرکت‌های دولتی یا ایجاد تعهد از محل تسهیلات داخلی و خارجی و بازپرداخت آن از محل صرفه‌جویی‌های حاصله در لوایح بودجه سنواتی پیش‌بینی نماید.

ب - آیین‌نامه‌های مورد نیاز که متضمن ضمانت اجرای احکام و تکالیف این قانون است به استثناء مواردی که در مواد این قانون تصریح شده است را حداکثر ظرف شش‌ماه تهیه و به

تصویب هیأت وزیران برساند.

دو ماده اخیر مورد ارجاع سایر مواد می‌باشند.

5. نتیجه‌گیری

همانگونه که ملاحظه می‌گردد، با توجه به سیاست‌های کلی نظام در بخش انرژی و بطور خاص، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل 44 قانون اساسی، دولت باید از هرگونه تولید برق از منابع انرژی تجدید پذیر، بویژه توسط بخش خصوصی، حمایت و امتیازات مطرح در این زمینه را برای بخش خصوصی نیز در نظر بگیرد.

بررسی مجموعه قوانین، آئین‌نامه‌های اجرائی و دستورالعمل‌ها در حوزه تولید برق از طریق انرژی‌های تجدید پذیر، چهار ایراد عمده به شرح ذیل را نمایان می‌سازد:

(الف) عدم تولید وزارت نیرو در اعمال بسیاری از مشوق‌ها و عدم پیگیری سایر دستگاه‌های متولی در این خصوص، مشاهده می‌گردد.

(ب) عدم تمديد بسیاری از قوانین، آئین‌نامه‌ها در این حوزه باعث شده است که سرمایه‌گذاران در زمینه تولید برق، نسبت به چگونگی ادامه حمایت‌های قانونی، اطمینان نداشته باشند. به عنوان نمونه برخی حمایت‌ها در قانون برنامه سوم ذکر شده اما در قانون برنامه چهارم نیامده و یا در قوانین بودجه برخی سال‌ها ذکر نگردیده است.

(ج) عدم اجرای برخی مواد قوانین این حوزه مانند عدم استفاده از منابع صندوق ملی محیط زیست و درآمدهای قانون جلوگیری از آلودگی هوا.

(د) پراکنده بودن حمایت‌ها و مشوق‌های قانونی از تولید برق توسط بخش خصوصی بویژه از انرژی‌های تجدید پذیر در قوانین و آئین‌نامه‌های مختلف؛ به نظر می‌رسد می‌توان با تجمیع کلیه مشوق‌ها و حمایت‌های قانونی در آئین‌نامه اجرائی ماده 133 قانون برنامه پنجم، از پراکندگی بیش از حد مصوبات جلوگیری نمود. البته در نظر گرفتن اولویت در زمینه تولید برق از انرژی‌های تجدید پذیر نیز به طور ویژه باید ملحوظ گردد. همچنین بسیاری از آئین‌نامه‌های اجرائی مواد قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی مرتبط با وزارت نیرو نیز می‌بایست، در این آئین‌نامه ادغام گردد تا اشکالات اشاره شده در بند‌های قبل تکرار نگردد.

بر اساس نتایج این مطالعه، برخی قوانین مناسب وجود دارند که حمایت‌هایی را از این حوزه در بر می‌گیرند که باید تثبیت یا برای سال‌های بعد تنفیذ شوند، برخی قوانین نیاز به اصلاح دارند و در مورد برخی مشوق‌ها نیز نیاز به تدوین قوانین جدید می‌باشد؛ بنابراین در راستای فراهم نمودن بسترهای قانونی در خصوص بکارگیری مشوق‌ها در حوزه تولید برق از طریق انرژی‌های تجدیدپذیر، سه فرض کلی به شرح ذیل متصور است.

الف) مشوق‌هایی که تا کنون در قوانین، پیش‌بینی شده‌اند که در خصوص آن‌ها، نیاز به تنفیذ قوانین موجود می‌باشد؛ از جمله می‌توان به تثبیت و تنفیذ آیین‌نامه بند «ب» ماده 25 قانون برنامه چهارم توسعه در خصوص خرید برق مازاد بر مصرف از تولیدکننده، ماده 122 قانون برنامه سوم توسعه، ماده 25 و آیین‌نامه اجرائی بند «ب» آن در قانون برنامه چهارم و ماده «1» قانون برنامه پنجم توسعه و مواد 27، 44 و 61 قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی در خصوص «خرید تضمینی برق» مواد 132 و 141 قانون مالیات مستقیم در خصوص «کسر مالیات»، ماده 132 قانون مالیات مستقیم در خصوص بخشودگی موقت مالیات بر درآمد، ماده «1» قانون تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری خارجی در خصوص «معافیت‌های گمرکی»، ماده 10 و 12 قانون برنامه چهارم توسعه، تبصره 5 ماده 4 آیین‌نامه اجرائی بند «ب» ماده 25 قانون برنامه چهارم توسعه، ماده «1» قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت، بند «ب» تبصره 4 قانون بودجه سال 1386 و ماده 43 قانون بودجه سال 1390 در خصوص «وام و اوراق مشارکت»، ماده 67 قانون برنامه سوم، بند الف ماده 10 آیین‌نامه اجرائی بند «ب» ماده 25 قانون چهارم و مواد 5 و 52 قانون اصلاح الگوی مصرف در خصوص «پرداخت‌های بلاعوض» اشاره نمود.

ب) مشوق‌هایی که در قوانین، پیش‌بینی شده‌اند اما نیاز به اصلاح یا تعمیم دارند؛ از جمله می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

تعیین میزان دقیق سهم انرژی تجدیدپذیر در ترکیب سبد انرژی کشور در قانون سیاست‌های کلی نظام در بخش اداری، تعیین سهم انرژی تجدیدپذیر از افزایش تولید برق در ماده 133 قانون پنجم توسعه، امکان تهاثر برق و محاسبه آن در بازه‌های زمانی معین به خصوص برای مولد‌های خانگی در آیین‌نامه اجرایی بند «ب» ماده 25 قانون برنامه چهارم توسعه، تعمیم ماده 138 قانون برنامه پنجم توسعه در خصوص گواهی‌نامه‌های قابل مبادله برای گواهی‌نامه‌های سبز داخلی، تعمیم تبصره 3 ماده 132 قانون مالیات مستقیم در خصوص «کسر مالیات» به حوزه منابع تجدیدپذیر،

تعمیم ماده 12 قانون مالیات بر ارزش افزوده در خصوص «معافیت مالیات بر ارزش افزوده» به حوزه انرژی های تجدید پذیر، اصلاح قوانین گمرکی کشور در زمینه معافیت های گمرکی، اختصاص ردیفی مشخص جهت احداث یا کمک به احداث نیروگاه های تجدید پذیر در قوانین مربوط به پدافند غیر عامل، اختصاص بخشی از درآمد صندوق محیط زیست به تحقق و توسعه و کمک به توسعه انرژی های تجدید پذیر در ماده 107 قانون برنامه پنجم توسعه.

ب) مشوق هایی که تاکنون در قوانین پیش بینی نگردیده و نیازمند تدوین قوانین می باشد. از جمله این حمایت ها می توان به این موارد اشاره کرد.

اجبار مشترکان مواد 15، 18، 24 قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی برای تامین بخشی از انرژی مورد نیاز و پتانسیل ها در سند توسعه هر استان، تجمیع مقررات مربوط به «خرید تضمینی برق» در آیین نامه اجرایی ماده 133 قانون برنامه پنجم، اجازه صدور گواهی نامه سبز داخلی برای تولید کنندگان انرژی از منابع تجدید پذیر، در نظر گرفتن حمایت هایی در خصوص اعتبار مالیاتی تولید کنندگان و سرمایه گذاری، تعیین کمک های بلا عوض بخصوص در بخش خانگی و روستایی و مناطق با انرژی گران به عنوان مصادیق حمایت بند «ج» ماده 133 قانون برنامه پنجم توسعه.

با توجه به بررسی های صورت گرفته، مهم ترین پیشنهاد جهت تدوین آئین نامه اجرایی ماده (133) قانون برنامه پنجم این است که ملاک اصلی، استفاده کامل از آئین نامه اجرایی بند «ب» ماده (25) قانون برنامه چهارم و دستور العمل اجرایی ماده (62) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت باشد. مواد ذیل نیز جهت اضافه شدن به مواد این آئین نامه اجرایی علاوه بر ملاک های اصلی ذکر شده پیشنهاد می گردد:

کمک های مالی بخش های دولتی و غیر دولتی به تولید برق از طریق انرژی های تجدیدپذیر به دلیل کمک به کاهش تولید برق از طریق سایر سوخت ها و کاهش آلودگی و یا تفاوت هزینه انجام شده در نیروگاه های تجدیدپذیر و سایر نیروگاه ها (که به لحاظ سایر شرایط برابر می باشند)،

به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی تلقی گردد.¹

معافیت تولیدکنندگان برق از منابع انرژی نو از پرداخت اجاره بهای زمین های متعلق به دولت، شرکت ها و موسسات دولتی در دوره احداث (ایجاد)

تضمین دولت به سرمایه گذاران خارجی طرح های نیروگاهی، انتقال نیرو: (تاکیدی)

- پرداخت مابه التفاوت بهای فروش محصول و قیمت خرید تضمینی آن توسط دولت
- پرداخت تعهدات قراردادی شرکت های دولتی ایران
- تضمین خرید برق به قیمت مورد توافق
- تضمین اجرای قرارداد مورد توافق با شرکت دولتی در صورت فروش شرکت به سهام داران جدید Article 6 BC. Provisions of the law. Regulation and its (Implementing Regulations)

• به وزارتخانه ها، موسسات و شرکت های دولتی اجازه افتتاح اعتبار اسنادی ریالی به منظور اجرای پروژه های طرح های تملک دارایی های سرمایه ای از محل منابع داخلی شرکت های دولتی به نفع پیمانکاران خارجی نزد شبکه بانکی دولتی و غیر دولتی داده شده است (Article 2 BC. Provisions of the law. Regulation)

• سایر تضمین های موجود در قانون سرمایه گذاری خارجی (عدم محدودیت در مشارکت سهمی، میزان سرمایه گذاری خارجی، میزان سود و سرمایه قابل انتقال به خارج از کشور و نوع سرمایه قابل پذیرش، ورود و اقامت سرمایه گذاران خارجی، پوشش ریسک های غیر تجاری، کوتاه نمودن روند پذیرش و صدور مجوز سرمایه گذاری خارجی، جبران خسارت ناشی از سلب مالکیت و ملی شدن، استفاده از معافیت های گمرکی و مالیاتی مشابه سرمایه گذاران داخلی)

1- تضمین خرید برق با اولویت تولید برق آبی و انرژی های تجدیدپذیر مورد تاکید قرار گیرد (تاکیدی).

1- البته این بند قبلاً به نوعی در مواد 3 و 104 قانون برنامه سوم آورده شده است که می تواند با اصلاحاتی در این آئین نامه اضافه شود

- 2- معافیت‌های مالیاتی فعالیت‌های صنعتی - معدنی شامل تولید برق در کلیه نیروگاه‌ها و معافیت مربوط به فعالیت‌های گردشگری به نیروگاه‌های تجدیدپذیر، توسعه یابد (Repair hypertext 132. s. M. M).
 - 3- تعمیم معافیت مالیاتی صادرات به صادرات برق (Repair hypertext 141 BC. M. M)
 - 4- تعمیم معافیت قانون مالیات بر ارزش افزوده به تولید برق از طریق انرژی‌های تجدیدپذیر (Amendment to Article 12 BC. D. VAT)
 - 5- معافیت از پرداخت سود بازرگانی برای متقاضی واردات تجهیزات تولید برق از منابع انرژی‌های تجدیدپذیر (ایجاد)
 - 6- اولویت دادن ترانزیت انرژی الکتریکی تولیدی از منابع انرژی‌های تجدیدپذیر در سطح شبکه برق سراسری (ایجاد)
 - 7- اعطای مجوز صادرات برق به دارنده پروانه احداث تولید برق از منابع انرژی‌های تجدیدپذیر (Create accordance with paragraph "e" of Article 133 BC. B. C)
 - 8- اختصاص یافتن جایزه صادراتی به صادرکنندگان برق (ایجاد)
 - 9- تعلق یافتن کلیه حقوق ناشی از عدم انتشار آلاینده‌ها و عدم تولید گازهای گلخانه‌ای به سرمایه‌گذار.
 - 10- اصلاح اساسنامه شرکت بهینه‌سازی سوخت برای توسعه به کارگیری ظرفیت‌های انرژی‌های تجدیدپذیر (Article 9 of the correct pattern of energy consumption)
 - 11- تضمین خرید برق از تولیدکنندگان آن در محل تحویل و به اندازه ظرفیت‌های تولید برق توسط وزارت نیرو و متعاقباً اقدام از طریق عقد قراردادهای پنج ساله یا بیشتر، مطابق شرایط ذیل:
- الف - اتصال مولدهای موضوع این ماده، به شبکه، بدون دریافت هزینه‌های عمومی برقراری انشعاب، صورت می‌گیرد.
- ب - در مواقع خروج اضطراری و یا خروج برای تعمیرات، با تشخیص وزارت نیرو از انشعاب برقرار شده برای تأمین برق مشترک تا سطح ظرفیت مولد، بدون پرداخت هزینه اشتراک، استفاده می‌گردد.
- پ - مشتری‌کینی که اقدام به احداث مولد در محل مصرف می‌نمایند، از اولویت قطع برق در

زمان‌های کمبود در شبکه سراسری، خارج می‌شوند (Article 44 An Act to amend the) (pattern of energy consumption).

در پایان لازم به ذکر است بسیاری از مشوق‌هایی که تا به حال در مستندات قانونی ذکر گردیده‌اند، مشوق‌های منطقی و مورد تأیید این مطالعه نیز می‌باشند، با این حال، ساز و کار قانونی برای به کارگیری برخی از مشوق‌هایی که در حال حاضر در دنیا اجرا می‌شوند (مثل اعتبار مالیاتی تولیدکننده و سرمایه‌گذاری)، وجود ندارد. در برخی از موارد نیز اصلاح و یا تعمیم قوانین برای تطبیق بهتر با مشوق یا سیاست تنظیمی، مورد نیاز است.

References:

- [1] Armoodli, Yousef. (2010). Summary presentation of renewable energy, current status and future prospects. Seminar on energy price reform and development of new energy in the Institute for International Energy Studies (in Persian).
- [2] Nasiri, Javad. and Kahrobaeianr, Ahmad. (2003). Potential biomass resources and prioritization of resource-based manufacturing capability. Proceedings of the Third Conference on the optimization of energy consumption in buildings. (in Persian)
- [3] The implementing regulations of paragraph (c) of Article (104) of the Third Economic Development (Articles 3, 4, 16). (in Persian)
- [4] Implementing Regulations, Section B 25 BC. B. G (Article 2, Clause 5 and 6 of Article 4, Article 10)(in Persian).
- [5] Implementing Regulations, Section B 25 BC. B. G (Article 2, Clause 5 and 6 of Article 4, Article 10) (in Persian).
- [6] The implementing regulations and improve environmental protection law (03/12/1354 Council of Ministers approved the amendments) (Article 46). (in Persian).
- [7] Paragraph (b) general policies in the energy sector. (in Persian).
- [8] Recipe law enforcement Article 62 of the Financial Regulation (Articles 5, 6, 7, 8, 9 and 10). (in Persian).
- [9] The third program of socio - economic development of the country (articles 65, 67, and 104 and 122). (in Persian).
- [10] Plan socio - economic development of the country (articles 10, 12, 20, 25, 68 and 71). (in Persian).
- [11] The fifth program of socio - economic development of the country (Articles 224, 201, 139, 138, 133). (in Persian).
- [12] The regulation of the financial regulations adopted by 11.27.1380 (Article 62). (in Persian).
- [13] The provisions of the Law of State Financial Regulations Adopted 25/08/1384 (Articles 2, 6, 27 and 53). (in Persian).

- [14] Budget Act of 1386 (Note 4 b). (in Persian).
- [15] Budget Act of 1389 (Article 8, paragraph (b), Article 12, Article 16, paragraph d). (in Persian).
- [16] Budget Act of 1390 (Article 48 (a)). (in Persian).
- [17] How to prevent air pollution law (Articles 1, 3, 29 and 34). (in Persian).
- [18] Issues related to passive defense. (in Persian).
- [19] Foreign Investment Law and its Implementing Regulations. (in Persian).
- [20] An Act to amend the pattern of energy consumption (Articles 4, 8, 9, 10, 14, 15, 18, 19, 20, 24, 25, 26, 27, 44, 48, 52, 61, 62, 73 and 75). (in Persian).
- [21] "2011 renewable energy data book", (2011), U.S department of energy (energy efficiency and renewable energy)